

Raport privind **EVOLUȚIA SISTEMULUI DE PENSII PRIVATE**

Trimestrul I / 2023

Raportul privind evoluția sistemului de pensii private în Trimestrul I al anului 2023

Notă

Acest raport prezintă evoluția pieței pensiilor private în primele trei luni ale anului 2023. Raportul este realizat pe baza datelor raportate de către administratorii de fonduri de pensii pentru luna martie 2023.

Ca urmare a rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor sau să apară mici diferențe față de variațiile procentuale indicate în grafice sau tabele. Toate drepturile rezervate. Reproducerea informațiilor în scopuri educative și necomerciale este permisă numai cu indicarea sursei.

Autoritatea de Supraveghere Financiară

Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, cod poștal 050092, București

TELVVERDE: 0800.825.627 / Internet: <http://www.asfromania.ro> / E-mail: office@asfromania.ro

CUPRINS

Sinteză.....	3
1. Contextul macroeconomic și internațional	4
2. Piața pensiilor private din România.....	18
3. Fondurile de pensii administrate privat – Pilonul II	21
3.1. Valoarea activelor	21
3.2. Participanți.....	22
3.3. Contribuții	23
3.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces.....	26
3.5. Structura investițiilor	28
3.6. Rate de rentabilitate	33
3.7. Depozitarii fondurilor de pensii administrate privat	35
4. Fondurile de pensii facultative – Pilonul III	36
4.1. Valoarea activelor	36
4.2. Participanți.....	37
4.3. Contribuții	38
4.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces.....	40
4.5. Structura investițiilor	42
4.6. Rate de rentabilitate	46
4.7. Depozitarii fondurilor de pensii facultative	48
5. Fondurile de pensii ocupaționale	50
Listă grafice	51
Listă tabele	54

Sinteză

În prezent, cele mai recente prognoze FMI prezintă o creștere globală de 2,8% pentru anul în curs și o creștere modestă la 3% pentru 2024. Inflația globală urmează să scadă la un ritm inferior celui anticipat, de la 8,7% în 2022 la 7% anul acesta și 4,9% în 2024.

La nivel internațional, țările emergente și în curs de dezvoltare prezintă un ritm de creștere superior, cu rate ce au crescut de la 2,8% în 2022 la 4,5% în acest an. Creșterea lentă este endemică în economiile dezvoltate, în special în zona euro și Regatul Unit, unde ratele de creștere sunt prognozate să scadă la 0,7% și 0,4% în 2023.

Fondurile de pensii private din România au acumulat active în cuantum de 107,09 miliarde lei la finalul lunii martie 2023, în creștere cu 7% comparativ cu finalul anului anterior. Raportat la luna martie 2022, activele totale ale fondurilor de pensii private au crescut cu 15,4%. Astfel, la finalul trimestrului I 2023, fondurile de pensii administrate privat (Pilonul II) au acumulat active în cuantum de 103,22 miliarde lei, cu 7% mai mult față de luna decembrie a anului anterior și în creștere cu 15,4% comparativ cu luna martie 2022. Fondurile de pensii facultative (Pilonul III) au acumulat active în valoare de 3,87 miliarde de lei, cu 15,5% mai mult față de aceeași perioadă a anului anterior și în creștere cu 6,82% comparativ cu luna decembrie 2022.

Instrumentele financiare din portofoliile fondurilor de pensii private care se tranzacționează pe piețe financiare sunt evaluate prin marcare la piață, indiferent de perioada de timp pentru care sunt prevăzute a fi deținute în portofolii. În această situație, evoluția valorii unitare a activului net a fondurilor de pensii private poate cuprinde pe termen scurt potențiale episoade de volatilitate, fiind influențată de acestea. Cu toate acestea, orizontul investițional al fondurilor de pensii private este unul pe termen lung, fondurile demonstrând o bună reziliență în urma șocurilor care au afectat piețele financiare în trecut.

La 31 martie 2023, erau înscriși 8,69 milioane participanți la cele 17 fonduri de pensii private, la finalul anului precedent fiind înregistrați un număr de 8,59 milioane participanți. Numărul participanților înregistrați în sistemul pensiilor administrate privat la 31 martie 2023 a fost de 8,04 milioane persoane, față de 7,96 milioane persoane înregistrate în luna decembrie a anului 2022, iar numărul de participanți înregistrați în sistemul pensiilor facultative a fost de 646 de mii de persoane, comparativ cu 627 de mii de persoane înregistrate la 31 decembrie 2022.

Politica investițională din cadrul portofoliilor de active ale fondurilor de pensii private continuă să fie concentrată pe piața financiară locală, ponderea investițiilor în instrumente cu venit fix reprezentând 72% din totalul portofoliului investițional al fondurilor de pensii private. La finalul trimestrului I 2023, un procent de 21% a fost investit în acțiuni.

1. Contextul macroeconomic și internațional

1.1. Contextul macroeconomic local și internațional

Preambul

În aparență, economia globală manifestă o revenire graduală de la efectele nocive induse de pandemia de Covid și de războiul din Ucraina. În timp ce economia Chinei prezintă evidențe consistente de refacere, distorsiunile din lanțurile de aprovizionare par să cedeze, iar șocurile de pe piețele energetice și alimentare generate de război s-au reîntors la tendința pe termen lung. Simultan, eforturile masive și concomitente ale băncilor centrale de înăsprire a politicii monetare au avut succes în reducerea inflației.

În prezent, cele mai recente prognoze FMI¹ prezintă o creștere globală de 2,8% pentru anul în curs și o creștere de 3% pentru 2024. Inflația globală urmează să scadă la un ritm inferior celui anticipat, de la 8,7% în 2022 la 7% anul acesta și 4,9% în 2024.

La nivel internațional, țările emergente și în curs de dezvoltare prezintă un ritm de creștere superior, cu rate ce au crescut de la 2,8% în 2022 la 4,5% în acest an. Creșterea lentă este endemică în economiile dezvoltate, în special în zona euro și în Regatul Unit, unde ratele de creștere sunt prognozate să scadă la 0,7% și 0,4% în 2023.

Aceleași prognoze FMI remarcă faptul că, în ciuda acestor tendințe în aparență pozitive, există acumulări de turbulență ce conduc la o situație economică și financiară fragilă, după cum a fost vizibil în recenta perioadă de instabilitate bancară.

Realitățile economice au arătat faptul că inflația este mult mai persistentă decât a fost prognozată. Deși a fost constatată o reducere a inflației globale, aceasta a reflectat în special efectele existente pe piețele energetice și alimentare. Excluzând componentele volatile, se consideră că inflația de bază nu și-a atins punctul maxim în mai multe state².

Piețele globale de muncă manifestă o contracție relevantă din punct de vedere istoric în cele mai multe economii avansate. În această fază a ciclului economic, așteptările generale gravitează în jurul unor semne superioare de relaxare la nivelul producției și ocupării forței de muncă. În ciuda acestui fapt, atât estimările pentru producție cât și pentru inflație au fost revizuite în creștere, fapt ce sugerează o cerere superioară așteptărilor ce este posibil să necesite o intervenție de politică monetară.

Un nivel ridicat de îngrijorare derivă din faptul că dinamica din ultimele 12 luni a politicii monetare începe să determine efecte importante la nivelul sectorului financiar. După o perioadă prelungită de inflație stabilă și rate extrem de joase, înăsprirea politicii monetare din 2022 a determinat pierderi substanțiale la nivelul activelor financiare cu venit fix și orientate spre termen lung. Instabilitatea financiară manifestată în ultimul trimestru al lui 2022 pe piața obligațiunilor suverane britanice și turbulența observată în Statele Unite ce a culminat cu colapsul unei serii de bănci regionale au ilustrat vulnerabilitățile

¹ IMF (2023) A Rocky Recovery, World Economic Outlook

² Gourinchas P.O. (2023) Global Economic Recovery Endures but the Road Is Getting Rocky, IMF Blog

existente la nivelul instituțiilor financiare bancare și nebancale³. La nivelul Uniunii Europene, Consiliul guvernatorilor BCE a afirmat reziliența sectorului bancar din zona euro și eficiența instrumentarului de politică monetară BCE în furnizarea de sprijin în cazul intensificării riscurilor sistemice⁴.

Cea mai recentă sinteză BCE asupra evoluțiilor economice și monetare observă o scădere a riscurilor la adresa perspectivei creșterii economice. În ciuda acestui fapt, turbulențele semnificative de pe piețele financiare ar putea înăspri cu o magnitudine mai mare decât s-a anticipat condițiile generale de creditare și sentimentul de piață. Războiul neprovocat al Rusiei împotriva Ucrainei reprezintă în continuare un risc major de scădere economică, ce poate constitui un factor catalizator de creștere pentru prețurile alimentelor și energiei.

Creștere economică

Graficele 1 și 2 prezintă dinamica creșterii economice în intervalul 2020 – 2023:T1 atât ca evoluție la nivel, cât și ca evoluție procentuală comparativ cu perioada anterioară. Conform estimărilor preliminare ale Institutului Național de Statistică, în primul trimestru al anului 2023, PIB-ul României a crescut cu 2,3% față de perioada similară din anul anterior, valoare inferioară creșterii economice de 4,5% din trimestrul precedent (T4 2022), și care nu a atins așteptările pieței cu privire la o creștere potențială de 3,4%. În ciuda acestui fapt, evoluția prezentă marchează al optulea trimestru consecutiv de expansiune a PIB-ului, deși este cea mai slabă creștere din această secvență. Pe o bază trimestrială ajustată sezonier (vezi Grafic 2), economia a crescut cu 0,1% în T1 2023, încetinind de la o creștere de 1% în perioada anterioară. Detalierea evoluției PIB pe trimestre în intervalul 2021 – 2023 este prezentată sintetic în Tabelul 1.

Tabelul 1 Evoluția Produsului intern brut trimestrial

		T1	T2	T3	T4	An
- în % față de perioada corespunzătoare din anul precedent -						
Serie brută	2021	99,7	115,4	106,7	102,4	105,8
	2022	106,3	105,0	103,7	104,5	104,7
	2023	102,3	-	-	-	-
Serie ajustată sezonier	2021	99,0	111,5	108,4	105,4	-
	2022	104,9	103,8	103,9	104,3	-
	2023	102,8	-	-	-	-
- în % față de trimestrul precedent -						
Serie ajustată sezonier	2021	102,0	101,8	100,8	100,6	-
	2022	101,6	100,7	101,0	101,0	-
	2023	100,1	-	-	-	-

Sursa: Date INS

Produsul Intern Brut (PIB) în Uniunea Europeană a crescut cu 0,20% în primul trimestru al anului 2023 față de trimestrul precedent. Această creștere a fost aproape de valoarea expusă în prognoza de primăvară a

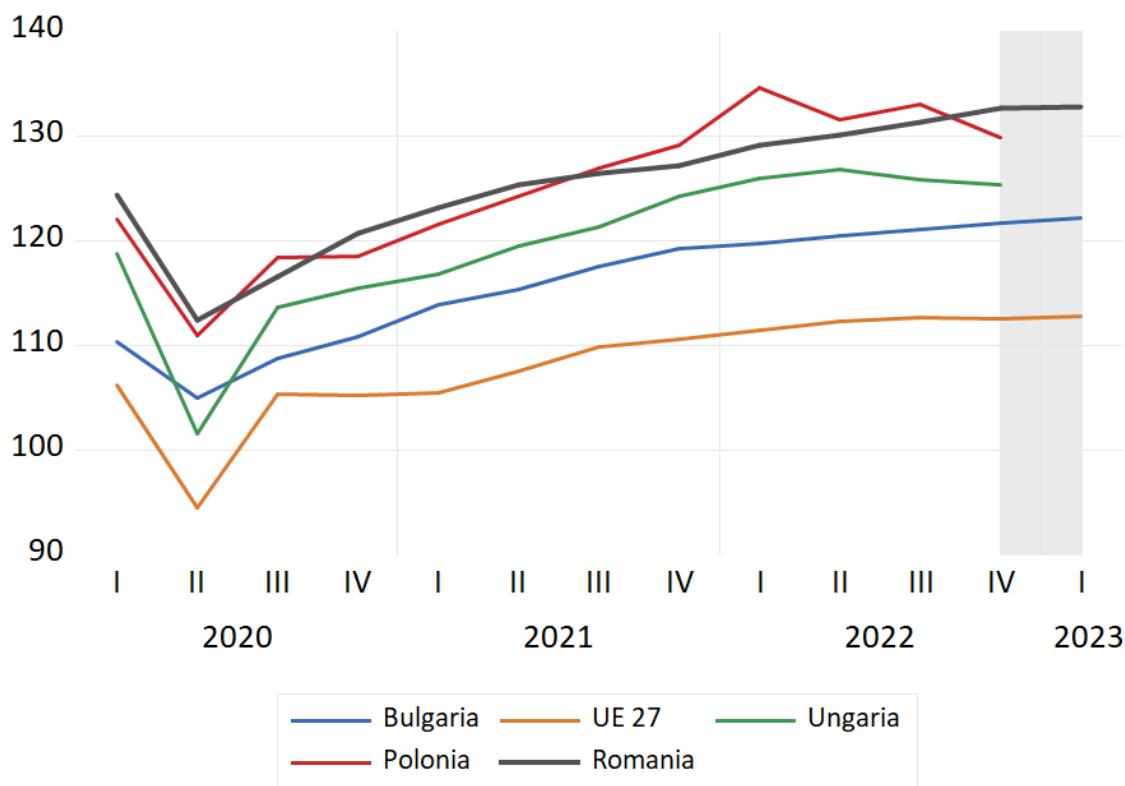
³ IMF (2023) A Rocky Recovery, World Economic Outlook

⁴ BCE, Buletin economic nr. 2/2023 – Sintează

Comisiei Europene care prefața o creștere de 0,30% pentru Uniunea Europeană și o creștere de 0,10% pentru zona euro⁵.

Pentru restul statelor incluse în analiză, nu au fost disponibile date la nivelul platformei Eurostat pentru T1 2023. În ciuda acestui fapt, conform Institutului Național de Statistică din Bulgaria, PIB-ul local a crescut cu 0,40% în primul trimestru al anului 2023 față de trimestrul precedent. Oficiul Central Maghiar de Statistică raportează o scădere a PIB cu 0,20% în primul trimestru al anului 2023 față de intervalul anterior. Mai mult, Oficiul Central de Statistică al Poloniei a estimat faptul că Produsul intern brut național s-a extins cu 3,9% în trimestrul 1 din 2023, redresându-se de la o scădere de 2,3% revizuită în scădere în perioada anterioară și depășind cu ușurință așteptările pieței cu privire la o creștere de 0,7%. Această dinamică reprezintă momentul de expansiune cu cea mai mare magnitudine de la nivelul primului trimestru al anului 2022.

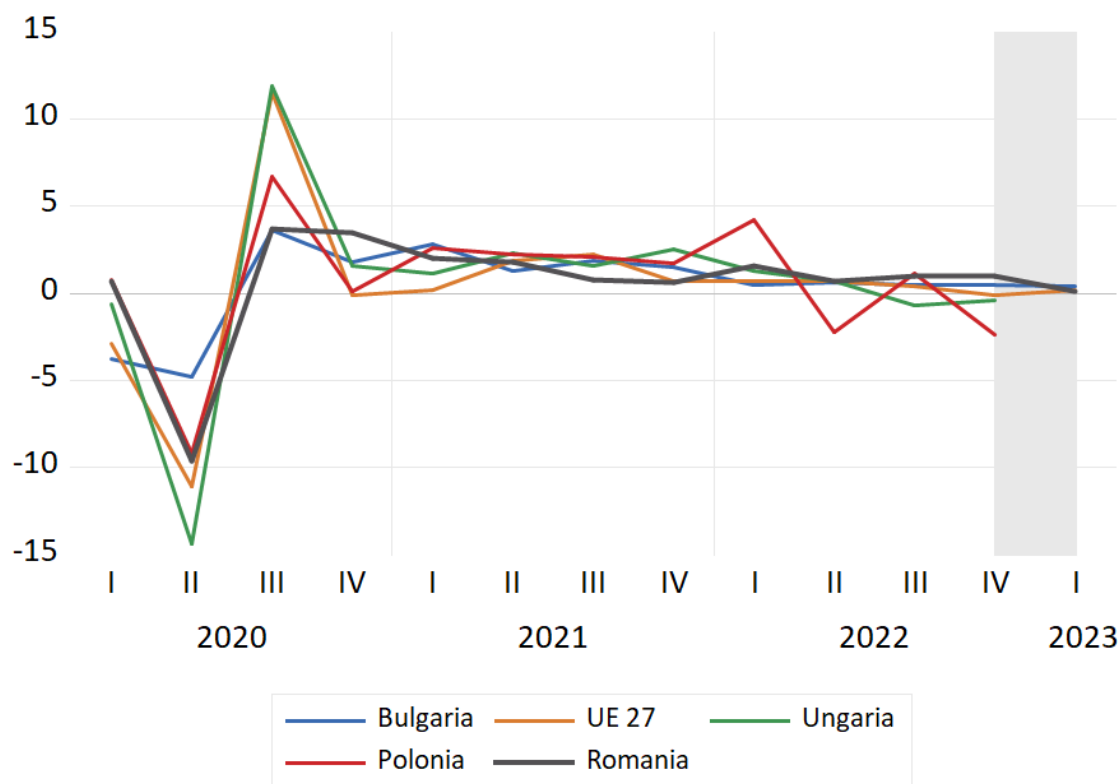
Grafic 1 Creștere economică trimestrială (nivel – Indice 2015 – 100)

Sursa: Prelucrare ASF

Grafic 2 Creștere economică trimestrială (ca modificare procentuală față de perioada anterioară)

⁵ European Commission (2023) Spring 2023 Economic Forecast: An improved outlook amid persistent challenges

Sursa: Prelucrare ASF

Dinamica inflației

Rata anuală a inflației din România a încetinit în aprilie 2023 până la un nivel de 11,23%, valoare ce reprezintă un minim în ultimele 13 luni. Scăderea s-a înregistrat de la 14,53% în luna precedentă, ușor sub previziunile pieței de 11,5%. Prețurile au crescut într-un ritm mai lent pentru toate componentele principale: produse alimentare (19,84% vs 21,56% în martie), produse nealimentare (5,83% vs 11,06%) și servicii (10,64% vs 10,83%). În termeni lunari, prețurile de consum au crescut cu 0,75%, scăzând de la o creștere de 1,01% în martie, conform datelor INS.

Rata inflației în Uniunea Europeană a scăzut la 8,10% în aprilie de la 8,30% în martie 2023, după cum se poate remarca în Graficul 3. Inflația de bază a manifestat un caracter persistent atingând un punct de maxim istoric de 7,6% în luna martie 2023. În ciuda acestui fapt, prognoza de primăvară a Comisiei Europene afirma o scădere graduală pe măsură ce marjele de profit absorb presiunile salariale și condițiile de finanțare se înăspresc. Mai mult, această tendință a fost observată pentru toate statele din eșantionul de studiu.

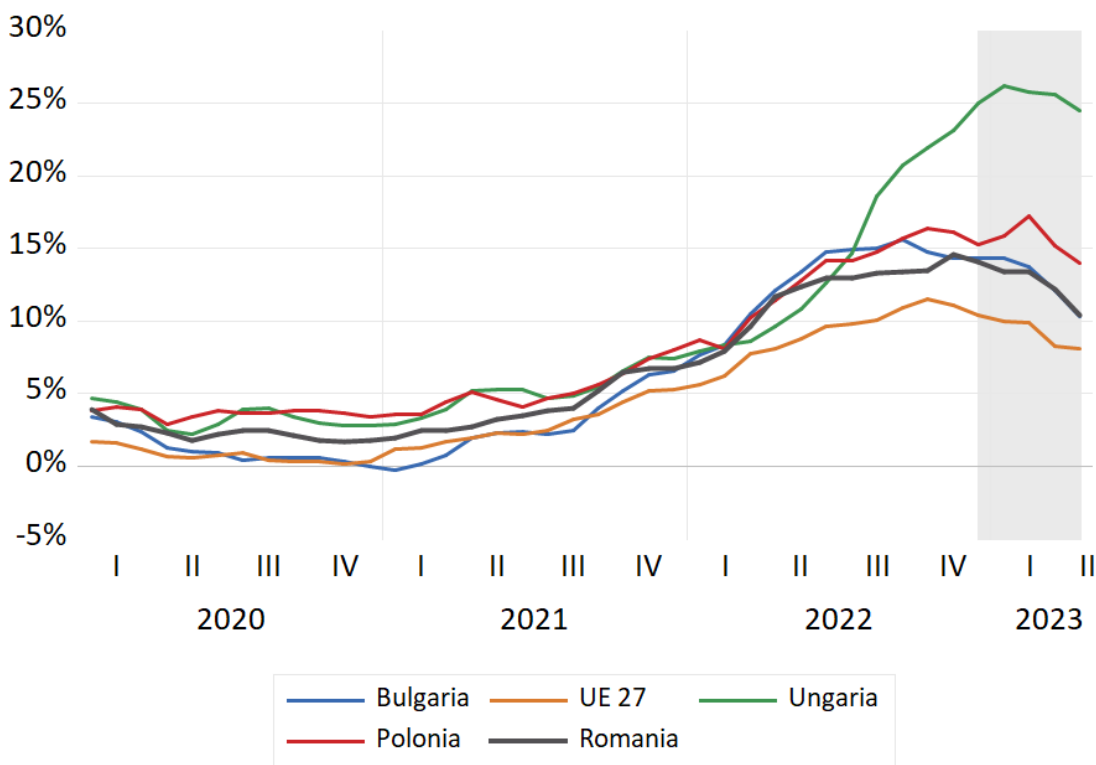
Din perspectiva datelor raportate de Institutul Național de Statistică din Bulgaria, rata anuală a inflației locale a scăzut la 11,6% în aprilie 2023, de la 14% în luna precedentă. Aceasta a marcat cea mai scăzută

valoare din februarie 2022, în principal din cauza prețurilor la alimente care au crescut cel mai puțin în ultimele 14 luni (15,6% față de 21% în martie).

Rata anuală a inflației din Ungaria a scăzut la un minim înregistrat în ultimele cinci luni de 24% în aprilie 2023 de la 25,2% în luna precedentă și ușor sub așteptările pieței de 24,2% (Oficiul Central Maghiar de Statistică).

Rata anuală a inflației în Polonia a fost confirmată la 14,70% în aprilie 2023, în conformitate cu estimările preliminare și scăzând de la 16,10% în martie. A fost cea mai scăzută valoare din mai 2022. Lunar, prețurile de consum au crescut cu 0,7%, comparativ cu o creștere de 1,1% în martie (Oficiul Central de Statistică al Poloniei (GUS)).

Grafic 3 Rata inflației

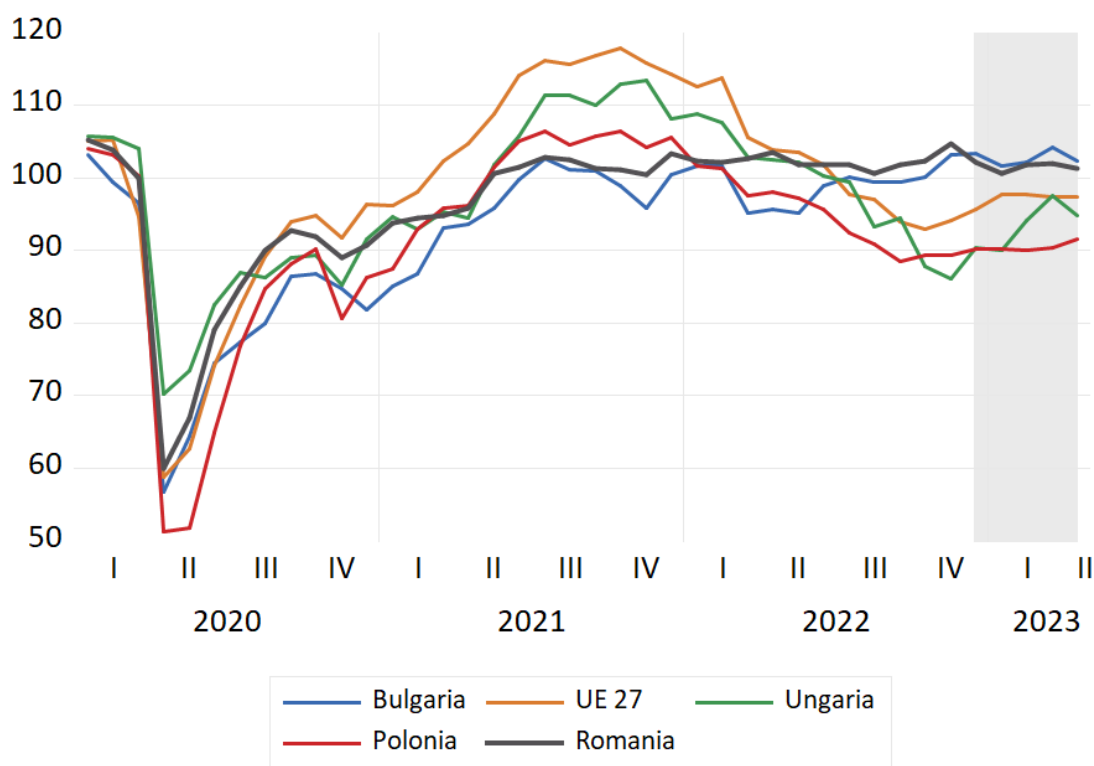

Sursa: Prelucrare ASF

Sentiment economic

Indicatorul de sentiment economic ESI este un indicator compozit ce are ca scop urmărirea dinamicii PIB. Acesta este scalat la o medie pe termen lung de 100 și o deviație standard de 10. În aceste condiții, valorile peste 100 indică un sentiment economic peste medie și vice-versa. După cum se poate observa din Graficul 4, traiectoria indicatorului pentru primul trimestru din anul 2023 a fost relativ stabilă pentru toate statele incluse în analiză. Pentru această perioadă, au fost observate valori lunare peste 100 de puncte doar pentru cazul României și Bulgariei, în timp ce scorul pentru Uniunea Europeană a fost de 97,3 în luna aprilie.

Grafic 4 Indicator de sentiment economic (ESI)

Sursa: Prelucrare ASF

Piața muncii

Șomajul ajustat sezonier din România a scăzut la 5,4% în martie 2023, de la 5,5% în luna precedentă, indicând cel mai scăzut nivel din septembrie 2021. Numărul șomerilor a scăzut cu 6,2 mii față de luna precedentă, până la 453,1 mii. Pe sexe, rata șomajului pentru bărbați a crescut marginal (5,8% față de 5,7% în februarie), în timp ce cea a femeilor a scăzut (5% față de 5,3%), conform Institutului Național de Statistică.

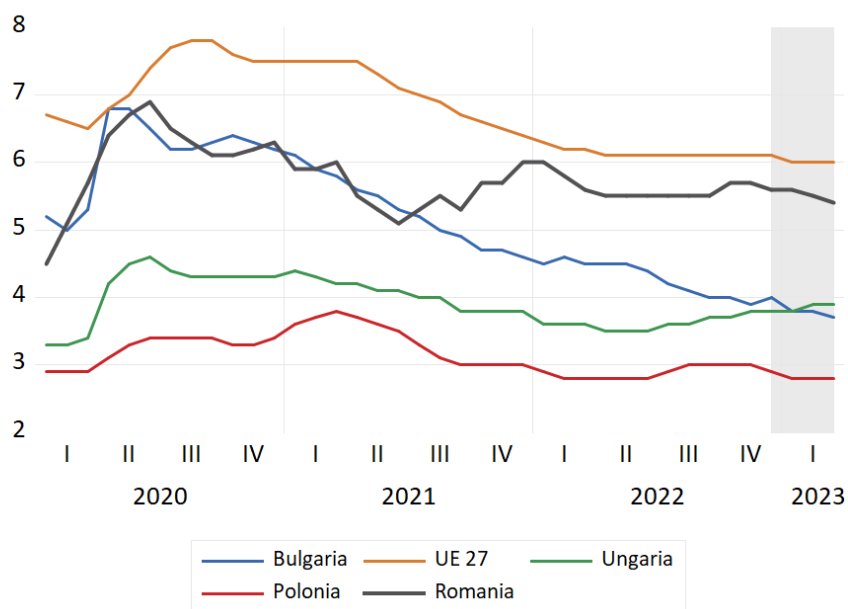
Datele Eurostat indică faptul că rata șomajului în Uniunea Europeană a rămas neschimbată la 6% în martie, de la 6% în februarie 2023, după cum este vizibil în Graficul 5. Conform prognozei de primăvară a Comisiei Europene, această valoare reprezintă un minim istoric pe măsură ce ratele de ocupare sunt la nivele record (vezi Grafic 6). Potrivit aceleiași prognoze, piața muncii din Uniunea Europeană va reacționa doar moderat la ritmul mai lent al creșterii economice. Proiecțiile asupra ratei șomajului indică o poziționare vag superioară cifrei de 6%. Creșterile salariale au accelerat comparativ cu 2022, însă rămân momentan sub nivelul inflației. Acestea vor continua sub presiunile indivizilor de a recupera puterea de cumpărare pierdută.

Evoluții similare sunt observate și pentru restul statelor din eșantionul de analiză. Rata șomajului în Bulgaria a scăzut la 5,4% în martie de la 5,5% în februarie 2023 conform estimărilor locale.

Pe de altă parte, rata șomajului în Ungaria a crescut la 4% în februarie-aprilie 2023, de la 3,5% în aceeași lună a anului precedent. Numărul șomerilor a crescut cu 27 de mii față de anul precedent, la 197 mii, în timp ce numărul persoanelor ocupate a crescut cu 14 mii, la 4,698 milioane⁶.

Rata șomajului din Polonia a scăzut la 5,2% în aprilie 2023, după o valoare de 5,4% în martie și o scădere de la cel mai mare nivel din ultimele nouă luni de 5,5% în februarie și ianuarie. Scăderea a fost ușor sub așteptările de 5,3%, numărul șomerilor înregistrați scăzând cu 25 mii, până la 821,9 mii. Comparativ cu luna aprilie a anului trecut, rata șomajului a scăzut cu 0,4 puncte procentuale de la 5,6%⁷.

Grafic 5 Rata lunară a șomajului

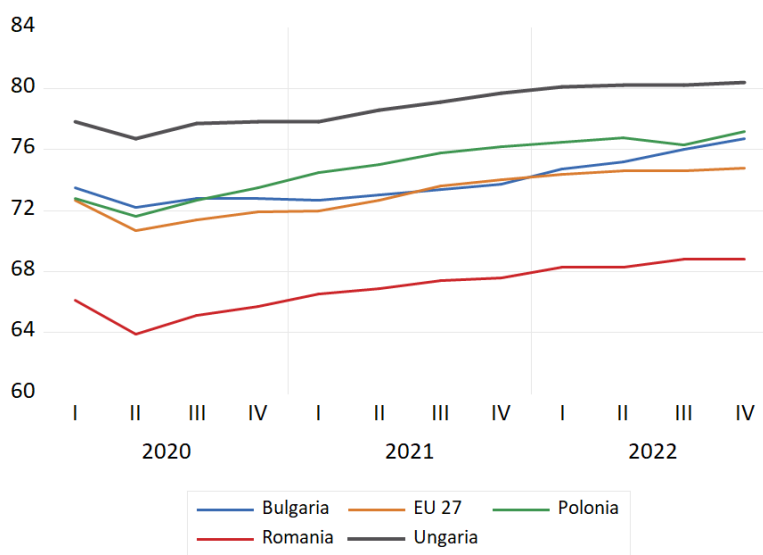
Sursa: Prelucrare ASF

⁶ Oficiul Central Maghiar de Statistică

⁷ Oficiul Central de Statistică al Poloniei (GUS)

La momentul întocmirii acestui raport, datele Eurostat nu includeau valori pentru rata trimestrială a ocupării forței de muncă la nivelul anului 2023. În ciuda acestui fapt, INS raporta o creștere a ratei de ocupare în România la valoarea de 63,1% în primul trimestru, comparativ cu valoarea de 62,8% în trimestrul patru din 2022.

Grafic 6 Rata trimestrială a ocupării forței de muncă (ca procent din populația cuprinsă între 20 și 64 de ani)

Sursa: Prelucrare ASF

Rata dobânzii

Banca Națională a României și-a menținut rata de politică monetară neschimbată la 7% pentru a patra ședință consecutivă în mai 2023, în conformitate cu așteptările pieței și după creșterea costurilor îndatorării cu 575 puncte de bază începând cu octombrie 2021. Ratele la depozite și facilitățile de credit au rămas, de asemenea, la respectiv 6% și 8%, conform celor mai recente date disponibile⁸.

La nivelul BCE, Consiliul guvernatorilor a decis majorarea celor trei rate reprezentative de dobândă cu 50 de puncte de bază. Astfel, rata dobânzii la operațiunile principale de refinanțare și ratele dobânzilor la facilitatea de creditare marginală și la facilitatea de depozit au fost majorate la 3,5%, 3,75% și, respectiv, 3% începând cu data de 22 martie 2023⁹.

Rata dobânzii de referință în Bulgaria se plasează la valoarea de 2,47%.

⁸ <https://www.bnr.ro/Rata-dobanzii-de-politica-monetara-1744-Mobile.aspx>

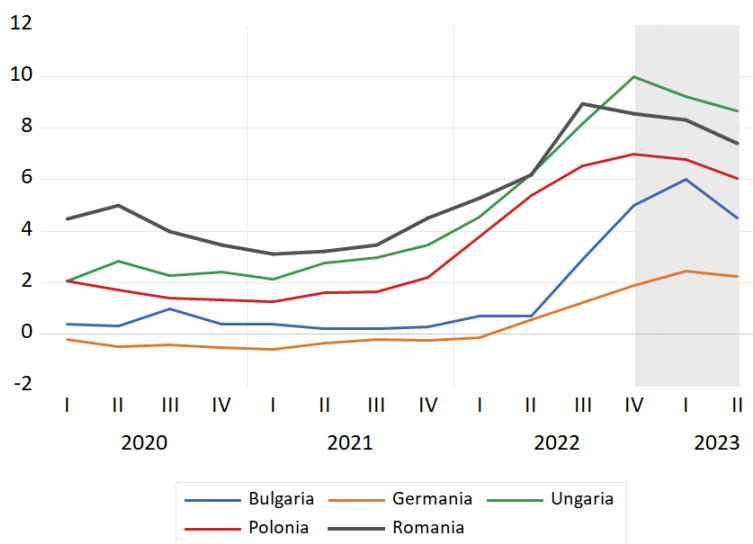
⁹ BCE, Buletin economic nr. 2/2023 – Sinteză

Banca Națională a Ungariei și-a menținut rata de bază la 13% așteptată în mai 2023 și a remarcat necesitatea menținerii nivelului actual pe o perioadă prelungită pentru a asigura așteptările inflaționiste și realizarea durabilă a țintei de inflație¹⁰.

Banca Națională a Poloniei și-a menținut rata dobânzii de referință la 6,75% pentru a opta întâlnire consecutivă în mai 2023, în conformitate cu previziunile. Ratele dobânzilor pe piața monetară interbancară și cele ale depozitelor au fost, de asemenea, menținute la 7,25%, respectiv 6,25%.

Graficul 7 prezintă dinamica obligațiunilor suverane la 10 ani pentru statele incluse în analiză, Germania fiind tratată drept referința pentru evoluția europeană. Dacă graficele anterioare au fost realizate pe baza datelor Eurostat, pentru acest caz folosim date extrase din platforma Refinitiv pentru același interval de analiză. După cum se poate observa în zona hașurată din figură, obligațiunile suverane au avut o evoluție predominant descendentă pe parcursul primului trimestru din 2023.

Grafic 7 Obligațiuni suverane la 10 ani

Sursa: Prelucrare ASF

¹⁰ Banca Națională a Ungariei

1.2. Piața pensiilor private în context internațional

Prin intermediul diverselor tipuri de pensii private, persoanele fizice pot acumula economii semnificative pentru perioada pensionării. Pe plan internațional, planurile de pensii private pot fi de tip beneficii definite (DB) sau de tip contribuții definite (DC). Prin urmare, în cazul schemelor de tip DC, participanții suportă majoritatea riscurilor, în timp ce în cazul schemelor de tip DB angajatorii care sponsorizează planul de pensie își asumă o parte din riscuri dacă activele nu acoperă drepturile de pensie.

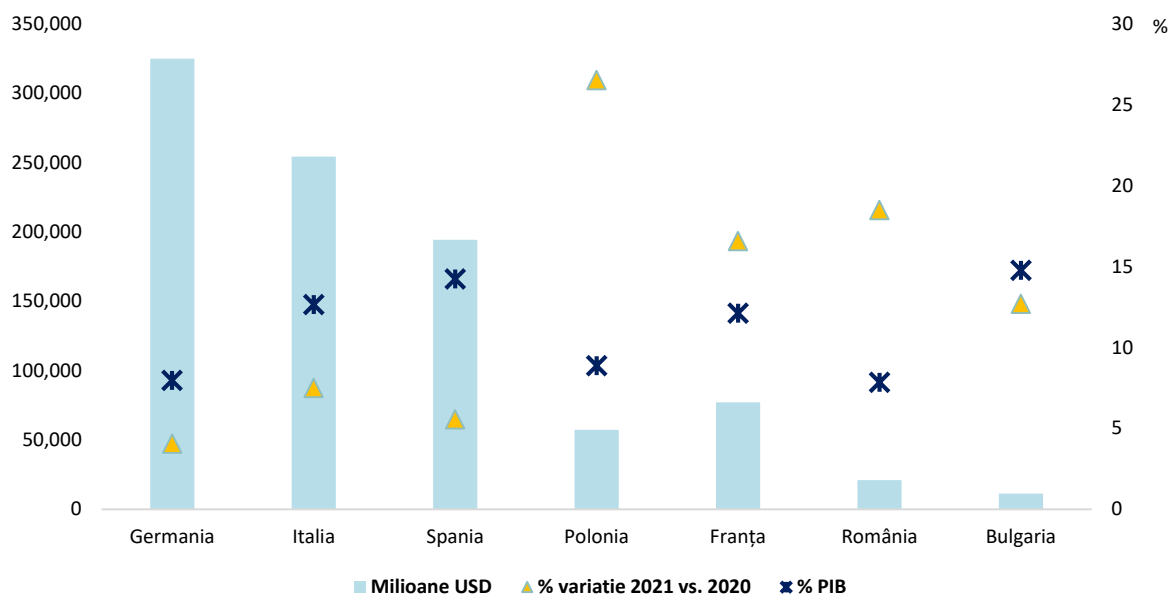
La nivel european poate fi remarcat faptul că în general, statele central-estice se bazează pe scheme de tip contribuții definite (DC), în timp ce în statele vestice sunt specifice schemele de tip beneficii definite (DB), doar patru state optând și pentru scheme de tip hibrid (Belgia, Liechtenstein, Luxemburg și Spania).

În România sistemul pensiilor private este de tip contribuții definite și este format din Pilonul II (pensii administrate privat) și Pilonul III (pensii facultative). În anul 2020, în România a fost instituit al patrulea pilon de pensii, respectiv sistemul de pensii ocupaționale (DC), pentru care nu au fost încă înființate fonduri de pensii ocupaționale. BCR Pensii este prima companie din România care a fost autorizată de către Autoritatea de Supraveghere Financiară ca administrator de fonduri de pensii ocupaționale Pilon IV, în februarie 2022.

Potrivt raportului OECD, *Pension markets in focus 2022*, publicat în luna februarie 2023, activele pensiilor se situează la nivelul de aproximativ 58,9 trilioane de dolari în statele membre OECD la sfârșitul anului 2021 și la 60,6 trilioane de dolari dacă se iau în considerare jurisdicțiile raportoare din afara OECD. Aceasta reprezintă o creștere de peste 7% față de sfârșitul anului 2020, când activele pensiilor se ridicau la 54,3 trilioane de dolari în statele membre OECD și la 56,3 trilioane de dolari în zona OECD și în afara acesteia. Activele au fost acumulate în principal în fondurile de pensii, reprezentând 37,7 trilioane USD sau 64% din activele din statele membre OECD și 38,5 trilioane USD în statele OECD și în afara OECD la sfârșitul anului 2021. Unele jurisdicții folosesc și alte vehicule pentru a economisi pentru perioada pensionării. Printre exemple se numără: acumulările din provizioanele angajatorilor (de exemplu, Germania, Suedia), contractele de asigurare de pensie vândute de companiile de asigurări (de exemplu, Danemarca și Franța) sau produsele oferite și gestionate de bănci și societăți de investiții (de exemplu, IRA în Statele Unite).

Majoritatea statelor au avut creșteri anuale ale activelor fondurilor de pensii în anul 2021. Ținând cont de valoarea activelor fondurilor de pensii, în Marea Britanie a fost constatată cea mai ridicată valoare, de 3,75 trilioane USD, urmată de Olanda (2,07 trilioane USD) și Elveția (1,39 trilioane USD), în vreme ce Germania a înregistrat 325 miliarde USD.

Grafic 1 Activele fondurilor de pensii în statele europene, % PIB, anul 2021

Sursa: OECD (2023), Pension Markets in Focus 2022

Referitor la expunerea pe țări a activelor fondurilor de pensii, Germania deține o pondere de circa 75% în active germane, 11% în active din Luxemburg și 14% în alte state. Spania deține o pondere de circa 23% în active din Luxemburg, 17% în active spaniole și 60% în alte state. Slovacia deține o pondere de 25% în active germane, 24% în active slovace și 51% în alte state. România deține o pondere de 89% în active românești, 3% în active din SUA și 8% în alte state.

Grafic 2 Expunerea pe țări a activelor fondurilor de pensii la 31 decembrie 2022

Sursa: EIOPA, prelucrare ASF

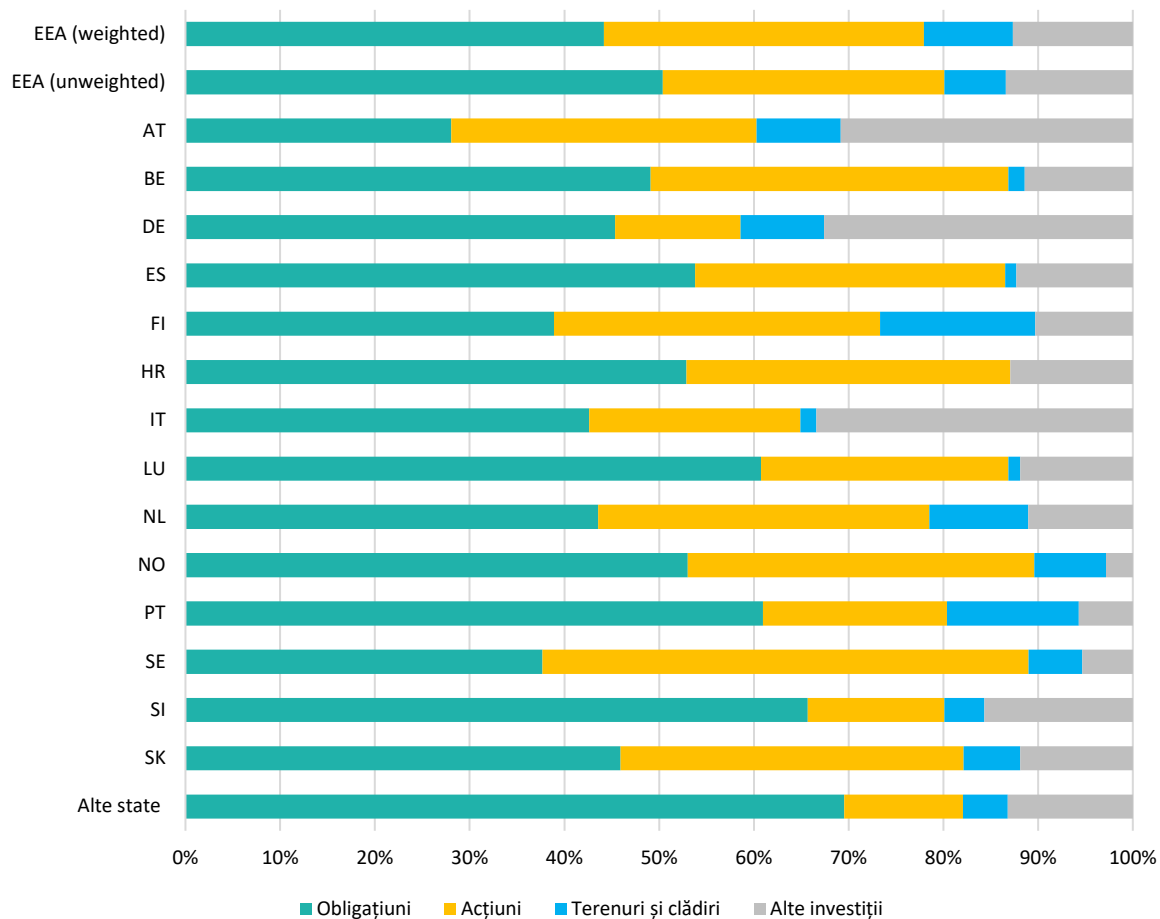
Gradul de penetrare a pensiilor private (raportul dintre activele totale ale vehiculelor de economisire pentru pensionare și PIB) a avut evoluții diferite de la stat la stat. Prin urmare, Danemarca a înregistrat cea mai mare valoare a activelor de pensii în raport cu PIB-ul la sfârșitul anului 2021, luând în considerare toate tipurile de instrumente de economisire pentru pensie (233,2% din PIB), urmată de Islanda (218,6%). În cazul României, gradul de penetrare a pensiilor private a atins nivelul de 7,8% în anul 2021, în creștere față de anul 2020 (+0,5 puncte procentuale). Activele totale ale fondurilor private din România au înregistrat creșteri substanțiale de la an la an, pe tot parcursul funcționării sistemului de pensii private.

Tabelul 2 Evoluția gradului de penetrare al pensiilor private în anul 2021 (activele totale ale mijloacelor de economisire pentru pensionare % PIB)

Danemarca	Islanda	SUA	Suedia	Belgia	Croația	Kosovo	Letonia
233,2	218,6	174,1	117	36,6	33,2	30,9	20,5
Estonia	Slovacia	Macedonia de Nord	Bulgaria	Spania	Italia	Franța	Lituania
16,8	15,9	15	14,8	14,3	12,7	11,1	11,1
Cehia	Slovenia	România	Ungaria	Serbia	Albania		
9,4	7,8	7,8	5,2	0,8	0,2		

Sursa: OECD (2023), Pension Markets in Focus 2022

Grafic 3 Structura investițională a fondurilor de pensii ocupaționale în statele europene în T2 2022 (%)

Sursa: Raportul privind stabilitatea financiară EIOPA – Decembrie 2022, Statisticile EIOPA privind IORP.

Notă: Categoria "obligațiuni" include obligațiunile guvernamentale, obligațiunile corporative, creditele ipotecare și împrumuturile, fondurile de creanțe și fondurile de piață monetară. Categoria "acțiuni" include acțiuni directe, fonduri de capitaluri proprii și fonduri de capital privat. Categoria "Terenuri și clădiri" constă în proprietăți imobiliare directe, fonduri imobiliare și fonduri de infrastructură, iar "alte investiții" constă în alte investiții directe, fonduri de alocare a activelor, fonduri alternative și alte fonduri. EEA (w) este media ponderată pentru Spațiul Economic European. EEA (un-w) este media neponderată pentru Spațiul Economic European.

Fondurile de pensii ocupaționale din statele europene au investit în cea mai mare parte în obligațiuni, acțiuni și în categoria „alte investiții”. Dintre țările analizate, în cazul Sloveniei a fost observat cel mai semnificativ procent al portofoliului investițional în obligațiuni (66%), urmată de Luxemburg și Portugalia (ambele 61%), Croația și Norvegia (ambele 53%). La polul opus se află Austria cu un procent de 28%.

Structura investițională a portofoliilor influențează randamentele obținute de vehiculele investiționale. Astfel, o alocare importantă a portofoliului către active riscante implică randamente potențiale mai mari, dar și o volatilitate mai crescută a randamentului.

Reglementările privind investițiile din unele țări pot impune, de asemenea, furnizorilor de pensii să investească o anumită proporție din activele lor în instrumente financiare specifice.

În cazul în care un fond obține periodic rate de rentabilitate inferioare ratei minime, se declanșează aplicarea unor măsuri speciale de supraveghere în vederea redresării situației. În contextul în care există un număr restrâns de fonduri de pensii administrate privat și al mecanismelor de protecție existente, s-a constatat o abordare similară din partea administratorilor în ceea ce privește alocarea strategică a portofoliului investițional, caracterizată printr-o expunere moderată la risc și totodată printr-o preferință pentru titlurile emise de către statul român.

Pe plan european, piețele fondurilor de pensii private sunt diferite structural de piața din România. Majoritatea produselor sunt facultative și predomină în multe țări fondurile de pensii ocupaționale. În acest context, portofoliile agregate ale fondurilor de pensii europene, existente într-un număr mult mai mare, sunt investite într-un mix de active financiare, în special obligațiuni și acțiuni.

2. Piața pensiilor private din România

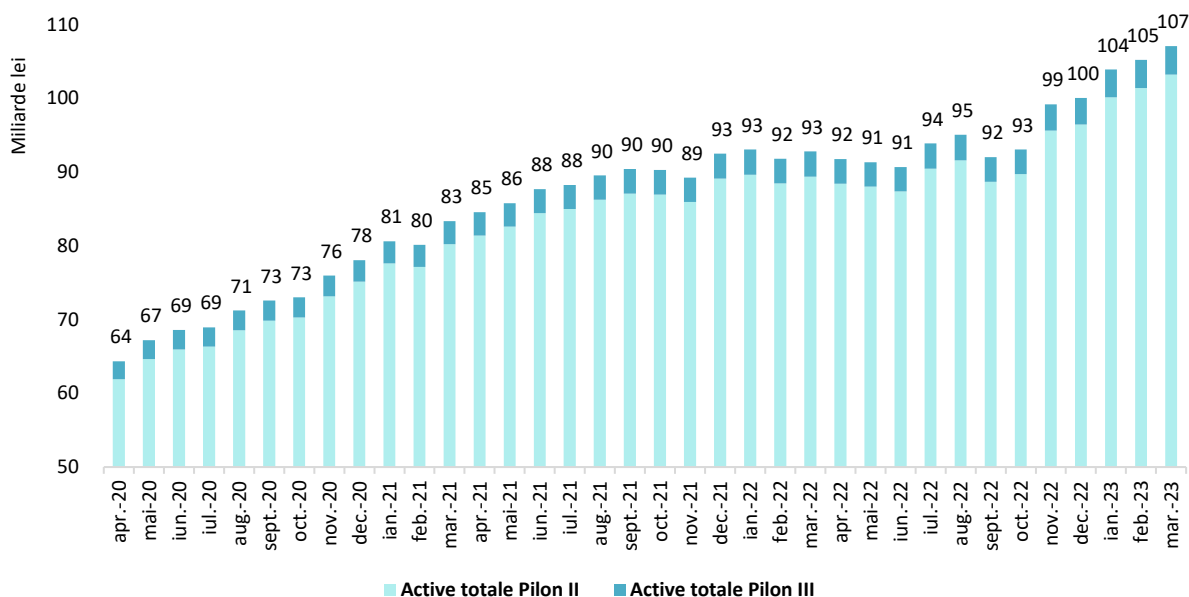
La finalul lunii martie 2023, fondurile de pensii private (pilon II și pilon III) au acumulat active totale în valoare de 107,09 miliarde lei (respectiv active nete în valoare de 107,06 miliarde lei), cu 7% mai mult comparativ cu finalul anului precedent. Raportat la luna martie 2022, valoarea activelor a crescut cu 15%. Ca pondere în PIB, activele totale ale sistemului de pensii private au înregistrat un nivel de 7,4% (PIB calculat ca suma ultimelor patru trimestre T2 2022 – T1 2023).

Principalele date referitoare la sistemul de pensii private sunt enumerate mai jos:

La 31 martie 2023, politica investițională din cadrul portofoliilor de active ale fondurilor de pensii private continuă să fie concentrată pe piața locală de capital. Ponderea investițiilor în instrumente cu venit fix reprezenta aproximativ 72% din totalul portofoliului investițional al fondurilor de pensii private, în timp ce un procent de 21% a fost investit în acțiuni.

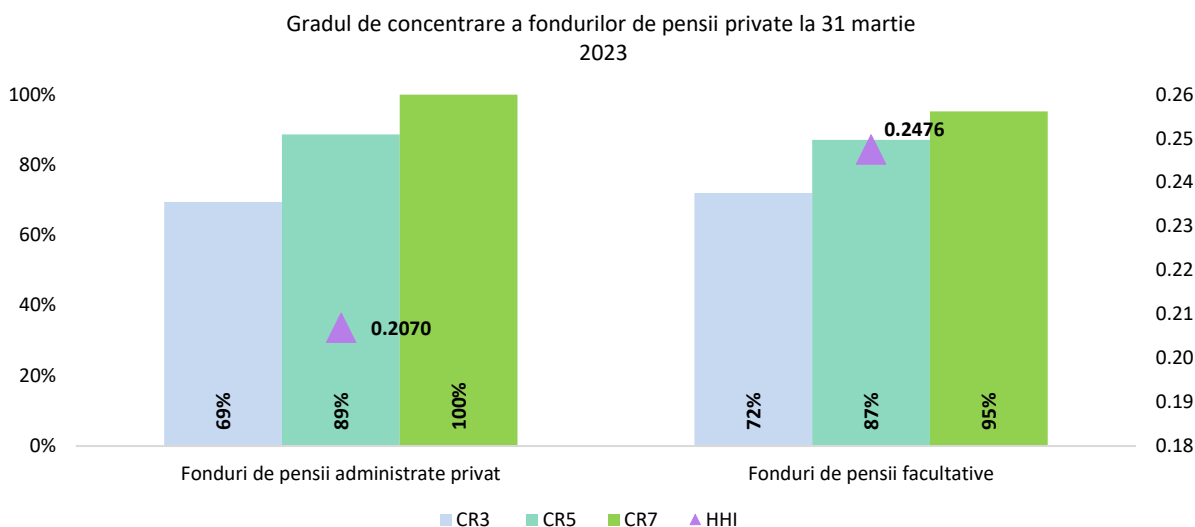
Grafic 8 Valoarea activelor totale ale sistemului de pensii private

Sursa: ASF

Activele fondurilor din pilonul II reprezintă peste 96% din totalul activelor sistemului de pensii private din România, în timp ce dimensiunea pilonului III rămâne una redusă.

Grafic 9 Gradul de concentrare al fondurilor de pensii private (în funcție de valoarea totală a activelor la 31 martie 2023)

Sursa: calcule ASF

Conform principalilor indicatori folosiți de Consiliul Concurenței, gradul de concentrare pe piața pensiilor private se menține unul ridicat și la finalul lunii martie 2023, situație explicabilă din motive legate de structura pieței, a numărului redus de fonduri de pensii private și de mecanismul de repartizare automată pe Pilonul II, prin care majoritatea participanților nou intrați sunt distribuiți în cote egale tuturor administratorilor de fonduri de pensii administrate privat.

Activitatea de depozitare a activelor fondurilor de pensii private este realizată de trei bănci și se menține la un nivel ridicat de concentrare, BRD – Groupe Societe Generale SA deținând o cotă de piață de 82%.

Tabel 1 Cota de piață a depozitarilor fondurilor de pensii private

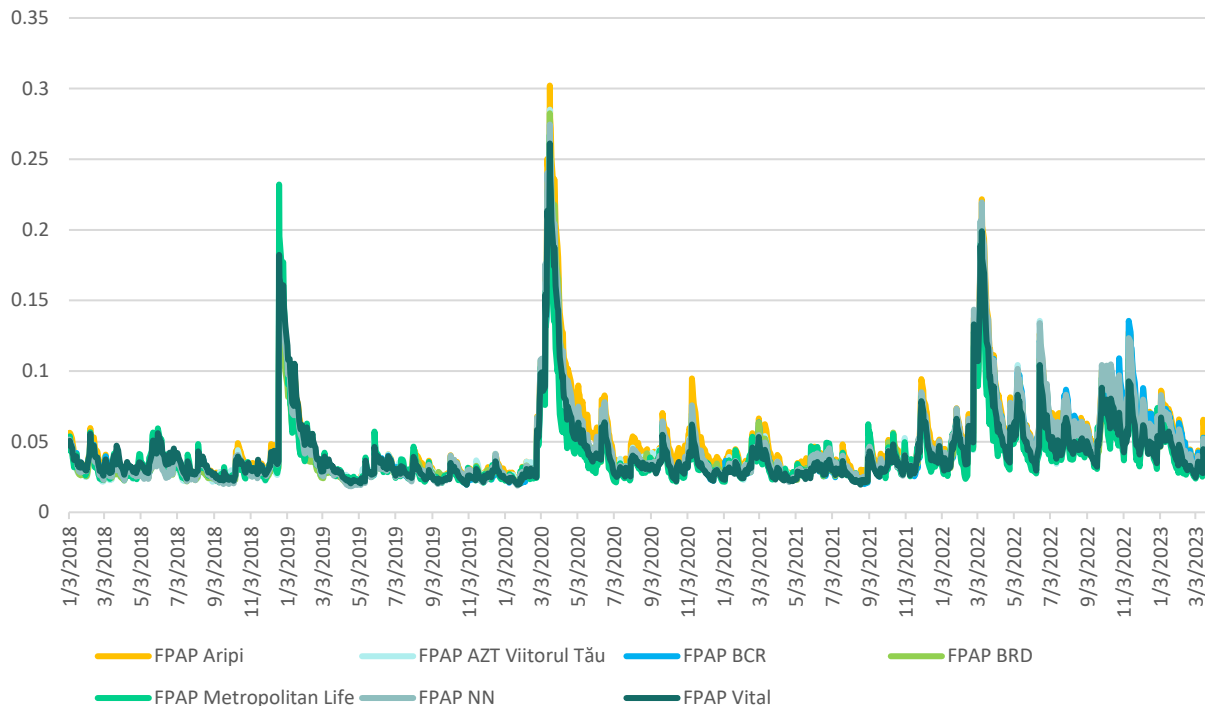
Depozitar	Valoare active în custodie	% în total active
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	87.931.055.180	82,11%
RAIFFEISEN BANK SA	14.583.452.320	13,62%
BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ SA	4.574.387.239	4,27%
Total	107.088.894.738	100,0%

Sursa: prelucrare ASF

În ultimul trimestru al anului 2022 au avut loc mai multe episoade de creștere a volatilității fondurilor de pensii private, calculată utilizând seria VUAN-urilor, pe fondul creșterii îngrijorărilor cu privire la escaladarea riscurilor sistemice pe plan global. Pe măsură ce perspectivele globale s-au îmbunătățit, ca

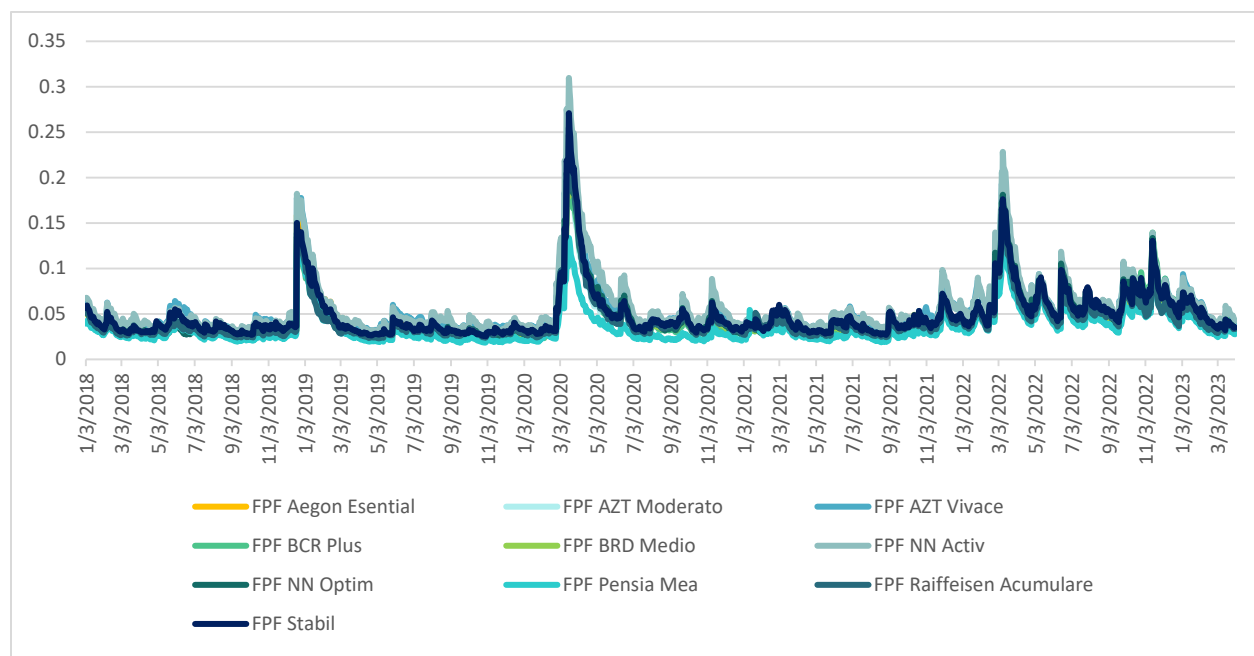
urmare a măsurilor adoptate de reducere a presiunilor inflaționiste, volatilitatea fondurilor de pensii private s-a temperat în trimestrul I 2023.

Grafic 10 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul II - GARCH (1,1)

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 11 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul III - GARCH (1,1)

Sursa: prelucrare ASF

3. Fondurile de pensii administrate privat – Pilonul II

La finalul lunii martie 2023, erau înscrise în Registrul Electronic al Autorității de Supraveghere Financiară șapte fonduri de pensii administrate privat. Acestea sunt administrate de șapte administratori de fonduri de pensii private, activele lor fiind încredințate spre păstrare unui număr de trei bănci din România cu rol de depozitari. Valoarea totală a activelor fondurilor de pensii administrate privat a fost de 103,22 miliarde lei la finalul lunii martie 2023, în creștere cu aproximativ 15,46% comparativ cu aceeași dată a anului 2022. Comparativ cu luna decembrie 2022, valoarea activelor totale a crescut cu 7%. Numărul participanților înregistrați în sistemul pensiilor administrate privat la 31 martie 2023 a fost de 8,04 milioane persoane, în creștere față de 7,96 milioane persoane la finalul anului anterior.

La nivelul Pilonului II, contribuția medie a participanților cu contribuții virate în luna martie 2023 a fost de circa 249 lei/participant, în timp ce la 31 decembrie 2022 valoarea acesteia a fost de 237 lei/participant. În trimestrul I 2023, contribuțiile virate în sistemul de pensii administrate privat au fost în cuantum de 3,17 miliarde lei, în creștere cu aproximativ 19% față de aceeași perioadă a anului anterior.

La finalul lunii martie 2023, titlurile de stat și acțiunile au rămas principalele instrumente financiare în care au investit fondurile de pensii administrate privat. Investițiile fondurilor de pensii administrate privat în titluri de stat au reprezentat 64,3% la 31 martie 2023, în creștere față de procentul de 62,3% investit la 31 decembrie 2022 în acest tip de instrumente financiare. Totodată, investițiile în acțiuni au reprezentat un procent de 21,3% din valoarea totală a activelor fondurilor de pensii din Pilonul II. De asemenea, ponderi importante erau investite și în obligațiuni corporative (6,7%) și depozite bancare și conturi curente (3,4%).

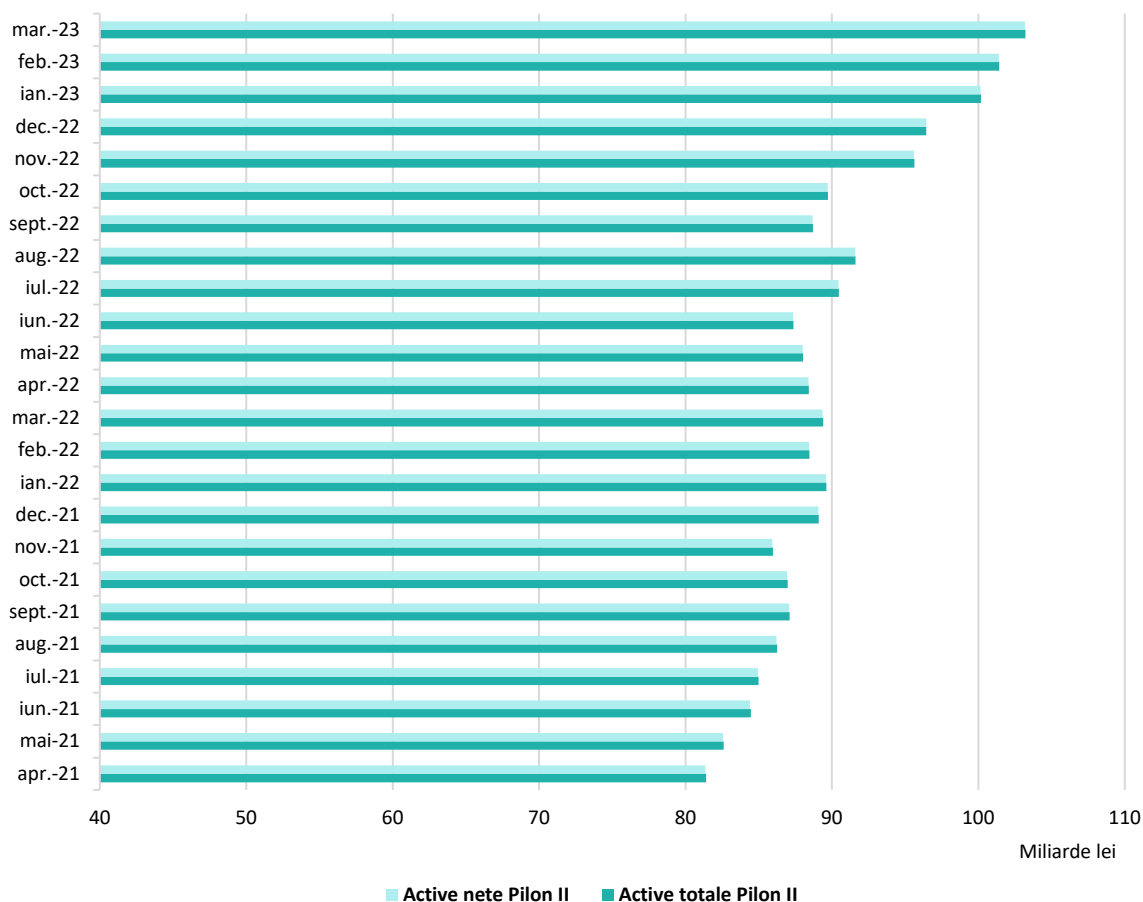
Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii administrate privat a fost 4,47% în martie 2023, în creștere față de finalul anului 2022 (4,13%).

La finalul lunii martie 2023, valoarea medie a activului unui participant la sistemul pensiilor administrate privat era de 12.967 lei, înregistrând o creștere de 12,39% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior și o creștere de 5,92% față de finalul anului 2022. Pe parcursul trimestrului I 2023 au fost efectuate plăți ale activului personal net către participanți în cuantum de 158 milioane lei pentru 8.712 participanți și beneficiari.

3.1. Valoarea activelor

La finalul lunii martie 2023, valoarea totală a activelor fondurilor de pensii administrate privat a fost de 103,22 miliarde lei, iar valoarea activelor nete a atins nivelul de 103,20 miliarde lei.

Grafic 12 Valoarea activelor fondurilor de pensii administrate privat

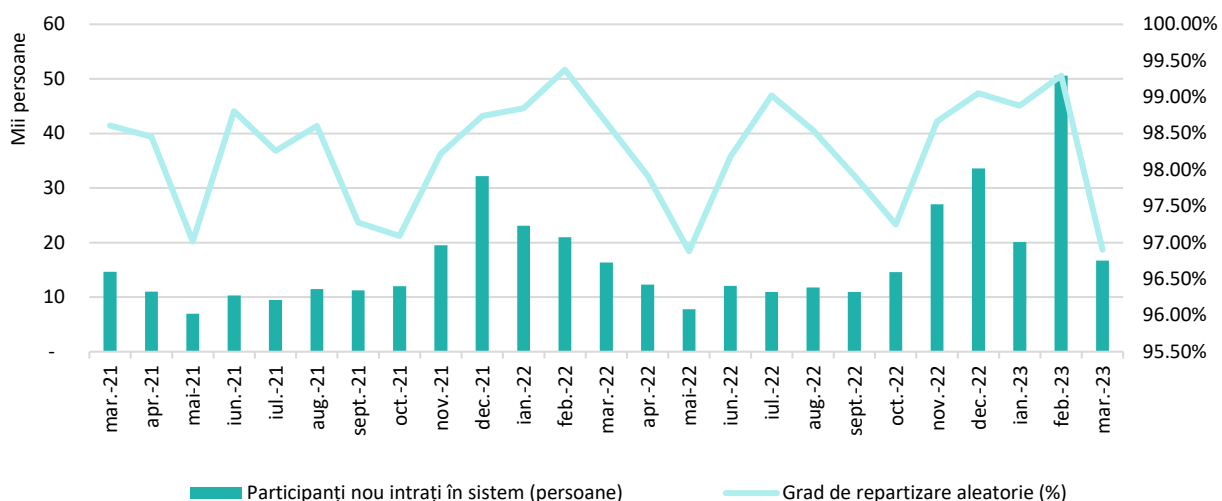
Sursa: prelucrare ASF

3.2. Participanți

La 31 martie 2023, numărul total al participanților la sistemul de pensii administrate privat a fost de 8,04 milioane persoane, în creștere cu 2,45% comparativ cu aceeași dată a anului anterior. De la începutul anului până în luna martie, inclusiv, s-au înregistrat în sistem aproximativ 87,4 mii de persoane, în creștere cu 45% față de aceeași perioadă a anului precedent. Primele trei fonduri de pensii administrate privat în funcție de numărul de participanți, FPAP NN (26%), FPAP AZT Viitorul Tău (21%) și FPAP Metropolitan Life (14%), cumulează un procent de 61% din numărul total de persoane înregistrate în sistem.

În ceea ce privește distribuția pe grupe de vârstă, la finalul lunii martie 2023, ponderea participanților cu vârsta de până în 35 ani a fost de 36% din totalul participanților, iar ponderea celor cu vârstă de peste 35 ani a fost de 64%. Distribuția participanților pe gen rămâne constantă, ponderea participanților de genul feminin în numărul total de participanți fiind de 48%, iar ponderea persoanelor de gen masculin de 52%.

Grafic 13 Evoluția numărului de participanți nou intrați în sistem (axa stângă) și a gradului de repartizare aleatorie (axa dreaptă)

Sursa: prelucrare ASF

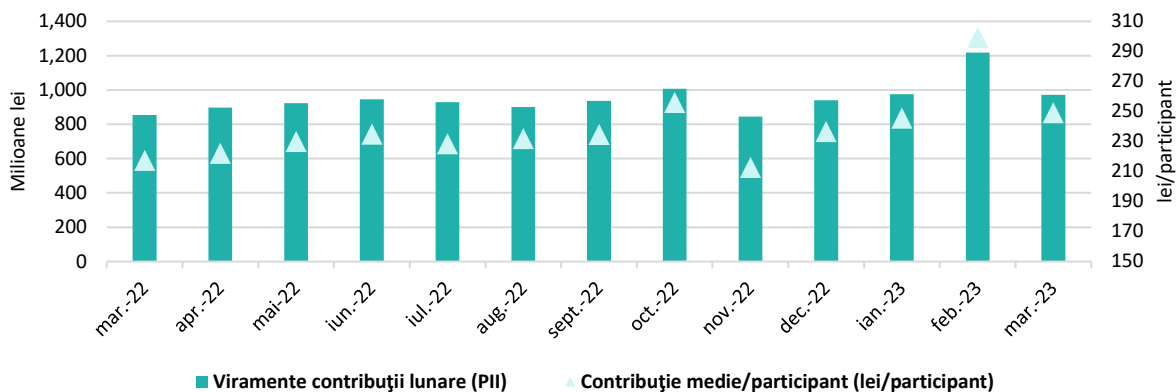
Un număr de aproximativ 86,3 mii de persoane au fost repartizate aleatoriu către un fond de pensii administrat privat în trimestrul I 2023, reprezentând 99% din totalul persoanelor nou intrate în sistem.

3.3. Contribuții

De la începutul anului până în luna martie 2023, au fost virate contribuții brute către fondurile de pensii administrate privat în cuantum de 3,17 miliarde lei, cu 19% mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior. În luna martie 2023 au fost virate contribuții brute în cuantum de aproximativ 973 milioane lei, în creștere cu 3,5% comparativ cu luna decembrie 2022 (940 milioane lei).

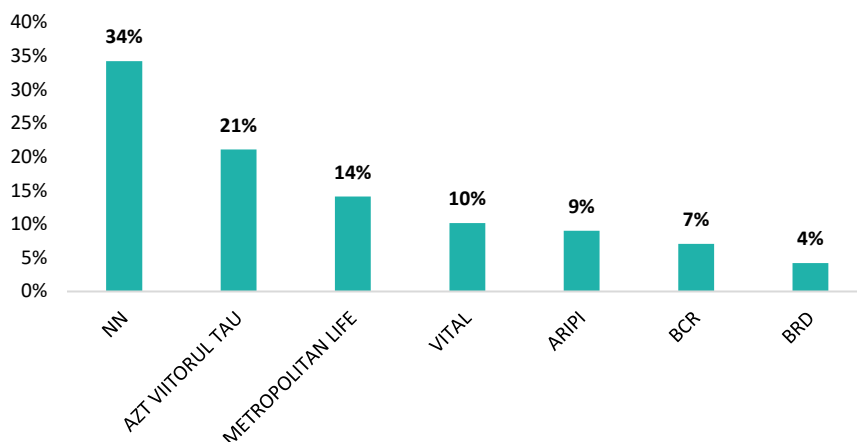
Contribuția medie per participant a fost de circa 249 lei în luna martie 2023, cu 14,57% mai mult comparativ cu cea înregistrată în aceeași perioadă a anului precedent.

Grafic 14 Evoluția lunară a contribuțiilor brute virate și contribuția medie per participant

Sursa: prelucrare ASF

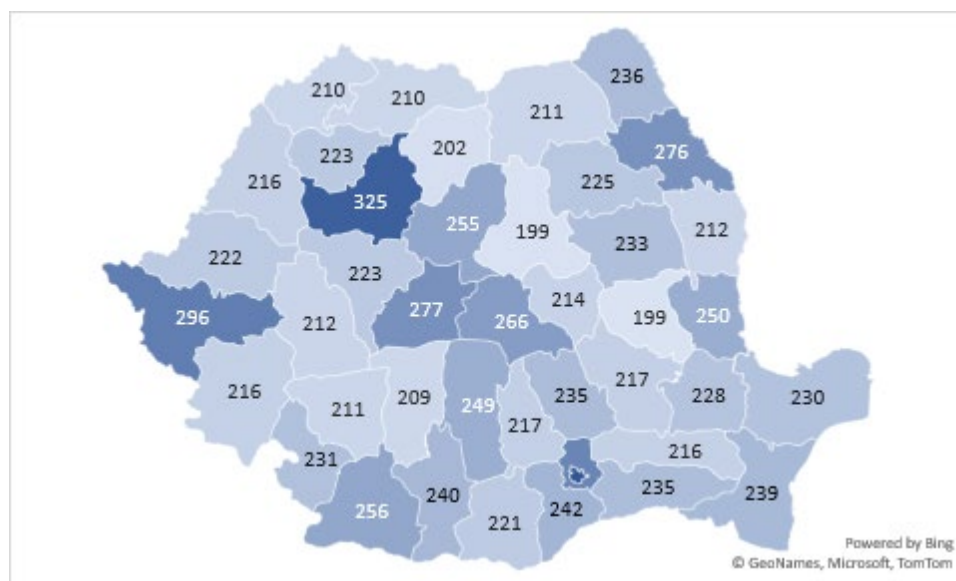
Grafic 15 Activele administrate și cota de piață a fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

Piața fondurilor de pensii administrate privat înregistrează un grad ridicat de concentrare, primele trei fonduri totalizând 69% din active.

Grafic 16 Distribuția pe regiuni a contribuției lunare medii în luna martie 2023 (lei)

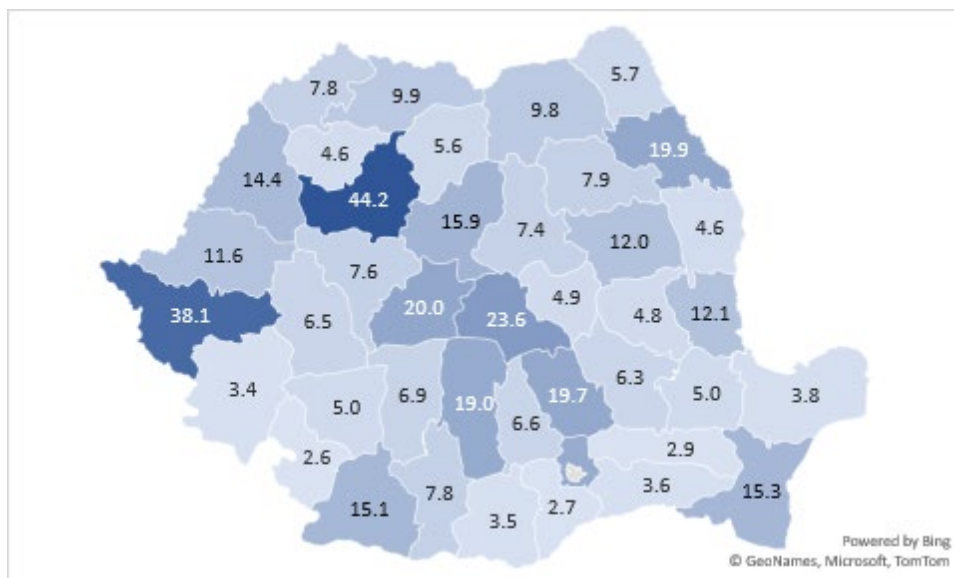

Sursa: prelucrare ASF

Contribuția lunară medie variază considerabil în funcție de județ, cele mai mari valori fiind înregistrate în Municipiul București (336 lei/participant), Cluj (325 lei/participant), Timiș (296 lei/participant), Ilfov (288

lei/participant), și Sibiu (277 lei/participant). Cele mai mici contribuții lunare medii se înregistrează în Harghita (199 lei/participant), Bistrița-Năsăud (202 lei/participant) și Vrancea (199 lei/participant).

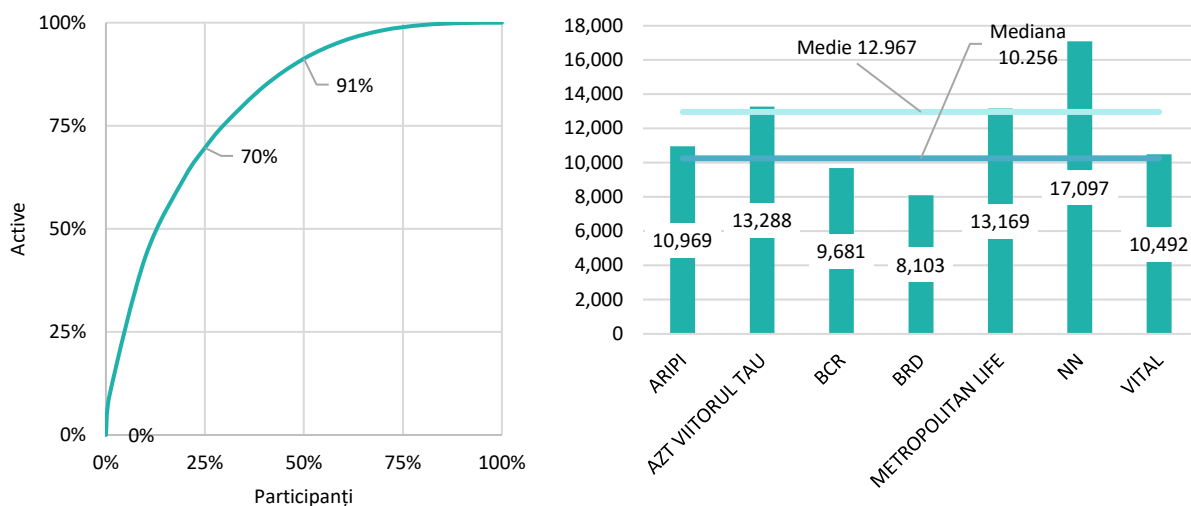
Grafic 17 Distribuția pe regiuni a contribuțiilor totale (exceptând București – 234 milioane) în luna martie 2023 (milioane lei)

Sursa: prelucrare ASF

În ceea ce privește contribuțiile lunare totale, se păstrează diferența accentuată între regiuni, Municipiul București înregistrând cele mai mari valori (244 milioane lei), urmat de Cluj (44 milioane lei) și Timiș (38 milioane lei). La polul opus se află sudul țării – Teleorman, Caraș-Severin, Ialomița, Giurgiu și Mehedinți înregistrând cele mai scăzute valori (între 2,6 și 3,4 milioane lei).

Grafic 18 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la 31 martie 2023

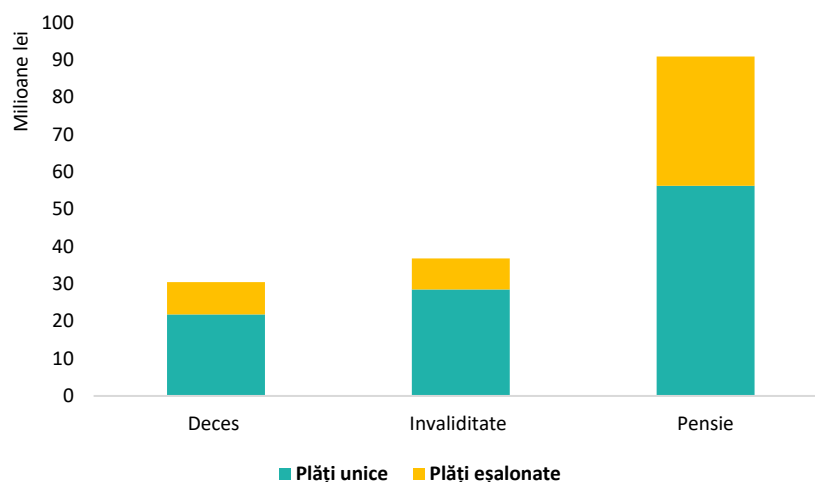
Sursa: prelucrare ASF

Distribuția valorii conturilor participanților arată o concentrare mare, 70% din active fiind deținute de doar 25% din participanți. Cel mai mare cont are o valoare de 1,78 milioane lei, iar cel mai mic are o valoare de 1 leu. Totodată, 20% dintre participanți dețin active sub valoarea de 1.030 lei.

3.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

Pe parcursul trimestrului I al anului 2023 au fost efectuate plăți ale activului personal net în valoare de circa 158 milioane lei către 8.712 participanți sau beneficiari. Din valoarea totală a plăților efectuate, un procent de 57% este aferent deschiderii dreptului la pensie, 19% ca urmare a decesului participantului și 23% ca urmare a invalidității.

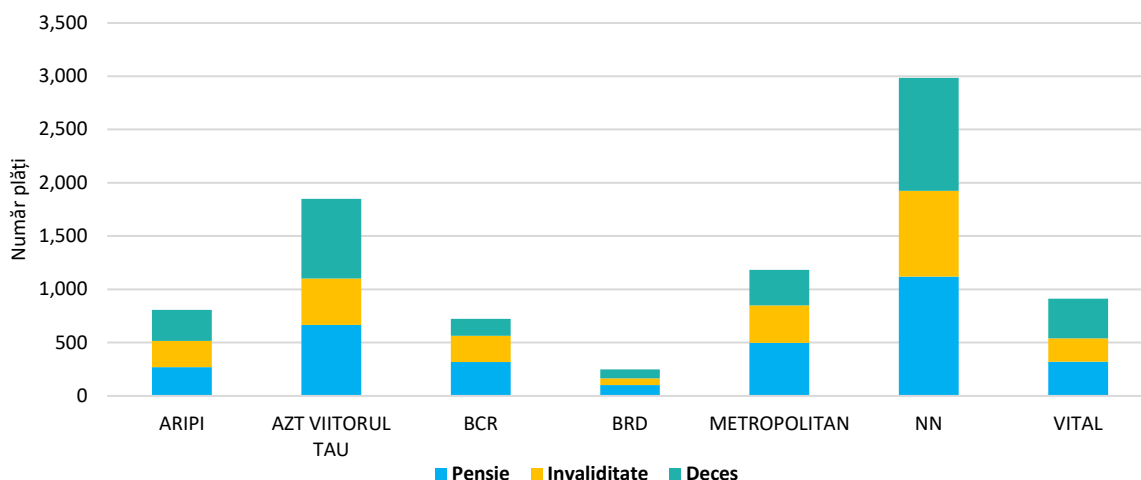
Grafic 19 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

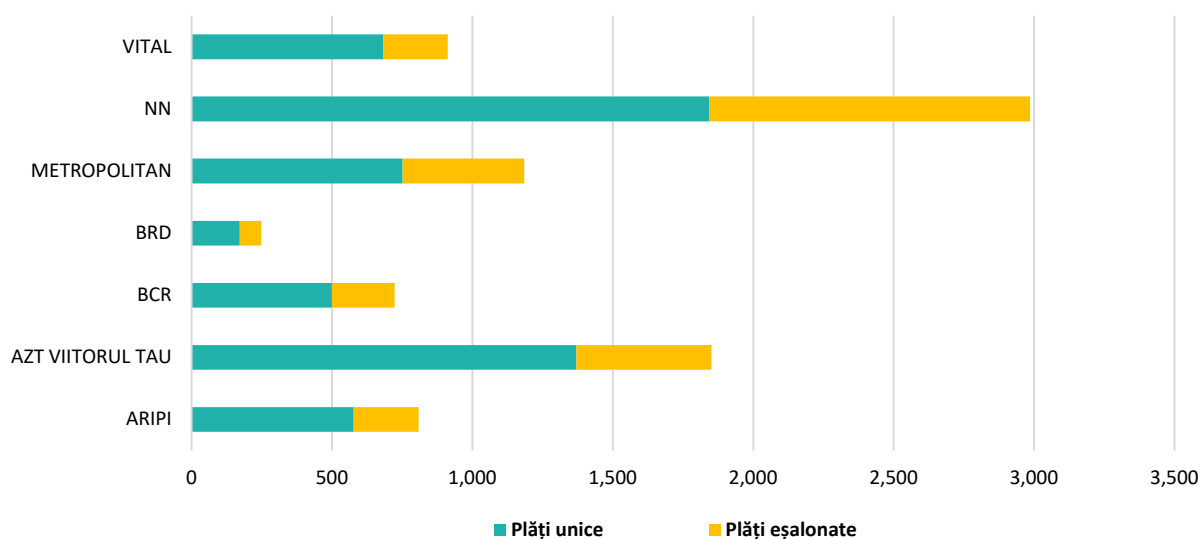
În trimestrul I 2023, ca și modalitate de plată a activului personal net, 67% dintre participanți/beneficiari au preferat plățile unice în detrimentul celor eşalonate. Ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, au fost efectuate plăți unice în valoare de 56,2 milioane lei și plăți eşalonate în valoare de circa 34,7 milioane lei. Au fost înregistrate plăți unice în cuantum de 21,8 milioane lei și plăți eşalonate în cuantum de 8,7 milioane lei către beneficiarii activului personal net ca urmare a decesului participantului. Pentru invaliditate, cuantumul activului net personal plătit a fost de aproximativ 28,5 milioane de lei aferent plăților unice și 8,3 milioane lei prin plăți eşalonate.

Grafic 20 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 21 Numărul plăților efectuate din fond în funcție de modalitatea de plată în perioada ian. - mar. 2023

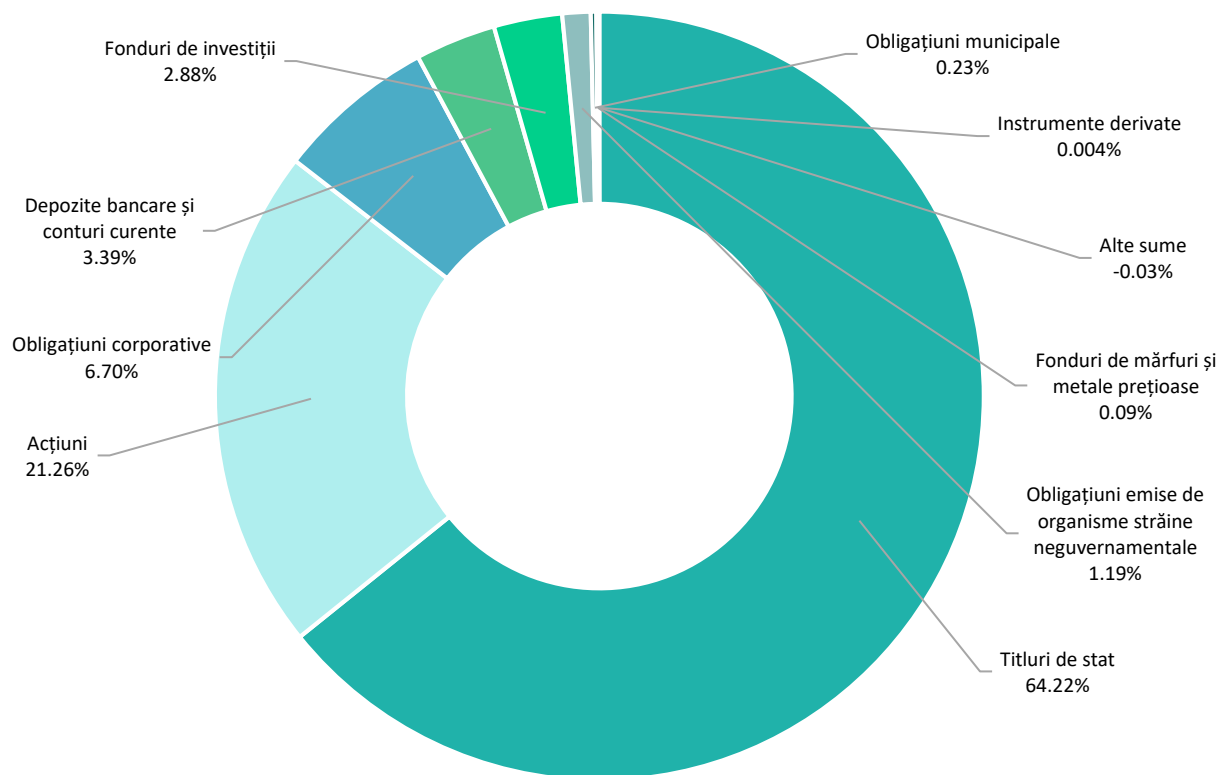
Sursa: prelucrare ASF

Cele mai mari ponderi în totalul plăților activului personal net în primele nouă luni ale anului 2022 au fost înregistrate de FPAP NN (37%), FPAP AZT Viitorul Tău (19%) și FPAP Metropolitan Life (16%), fiind și fondurile cu cel mai mare număr de participanți. Plățile efectuate ca urmare a deschiderii dreptului la pensie reprezintă ponderea cea mai mare în plățile fondurilor de pensii administrate privat.

3.5. Structura investițiilor

Conform legislației în vigoare, fondurile de pensii private urmează o strategie generală conservatoare, investițiile acestora fiind realizate preponderent în obligațiuni suverane, dar și în companii listate pe piața de capital, care sunt transparente și care respectă governanța corporativă, stimulând astfel dezvoltarea pieței primare și secundare. Totodată, fondurile de pensii private au un orizont investițional pe termen lung și reprezintă în același timp o sursă stabilă capital pentru finanțarea economiei și a statului român.

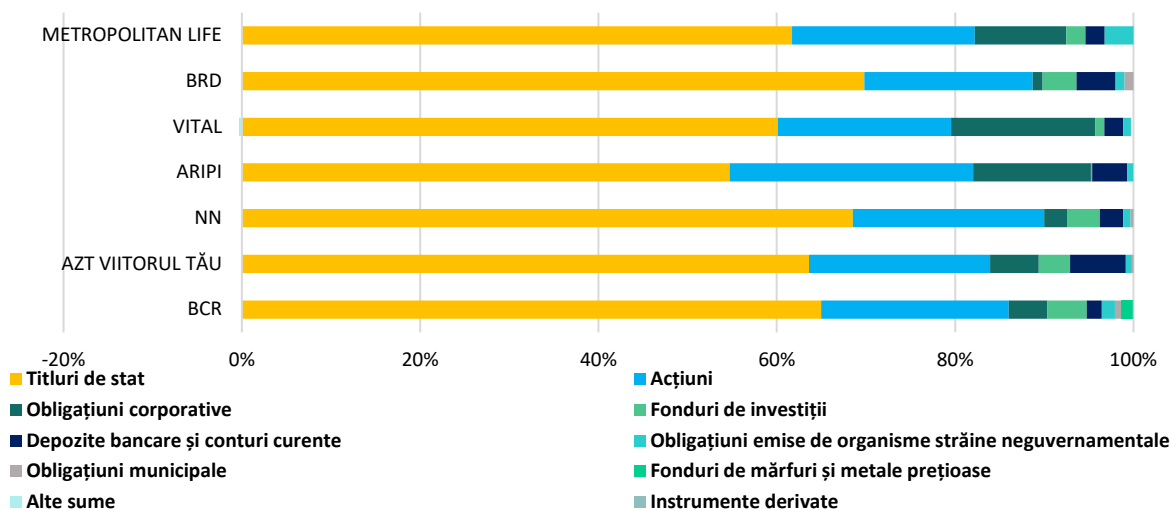
Grafic 22 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

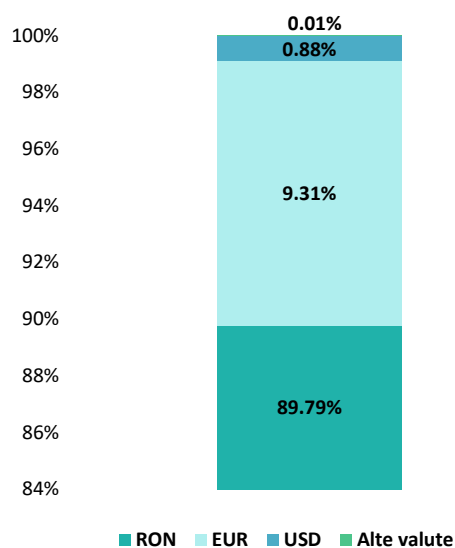
Toate fondurile de pensii administrate privat au investit majoritar în obligațiuni suverane, în procente de peste 54% din activele totale. Dintre cele șapte fonduri de pensii administrate privat, FPAP BRD a investit cel mai mare procent din active în titluri de stat, aproximativ 69,8%. Alte instrumente financiare precum acțiunile sau obligațiunile corporative se regăsesc în portofoliile investiționale ale fondurilor de pensii în procente semnificative.

Grafic 23 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 24 Structura valutară a fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2023

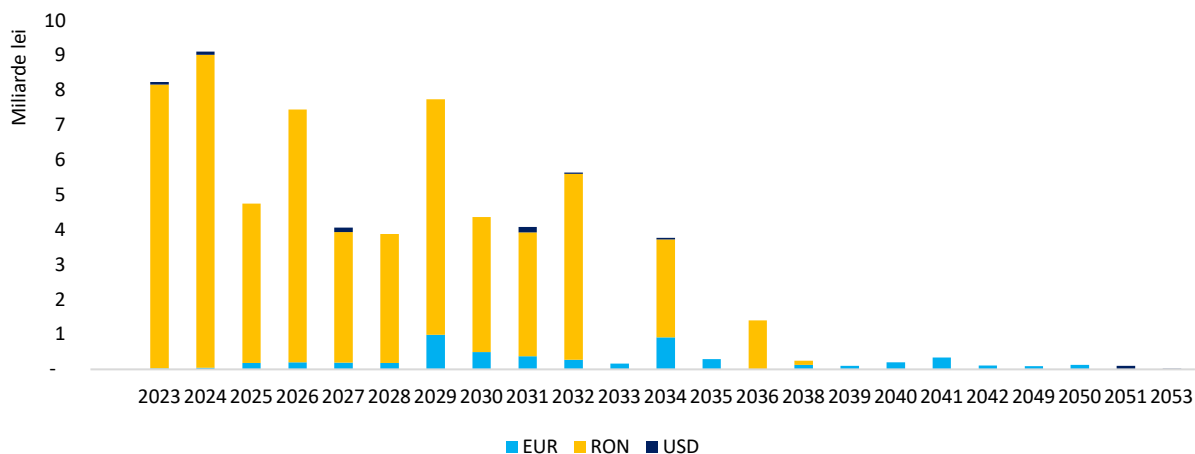

La data de 31 martie 2023, investițiile locale ale fondurilor de pensii administrate privat au înregistrat un procent de aproximativ 89,8%, iar din plasamentele în valută, ponderea cea mai mare au avut-o plasamentele în euro (9,31%) și dolar american (0,88%). Trei fonduri de pensii administrate privat au utilizat instrumente de acoperire a riscului valutar la finalul lunii martie 2023.

Sursa: prelucrare ASF

Valoarea plasamentelor în titluri de stat ale fondurilor de pensii administrate privat la finalul trimestrului I 2022 a fost de 66,33 miliarde de lei. Dintre acestea, titlurile de stat denumite în lei înregistrează un procent semnificativ (91%), urmate de cele denumite în euro fiind 8% și în dolar american 1%. În cazul emisiunilor în lei, cele mai mari valori au fost înregistrate de titlurile de stat cu maturitatea în 2023 și 2024, iar multe dintre emisiunile în euro ajung la scadență în 2029 și 2034. Toate titlurile de stat din portofoliile fondurilor de pensii din Pilonul II sunt emise exclusiv de statul român.

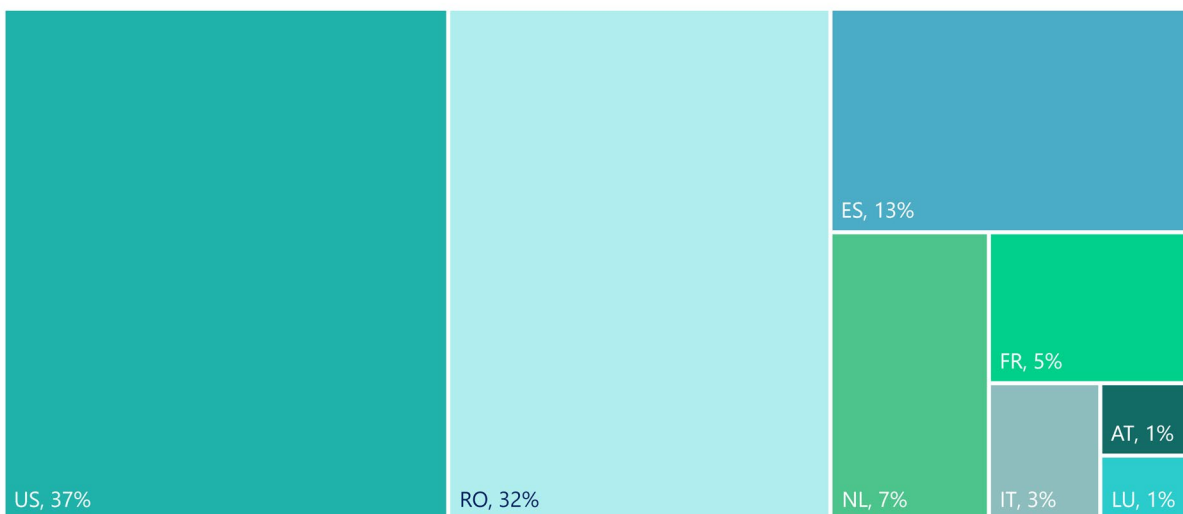
Grafic 25 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

La finalul lunii martie 2023, investițiile în obligațiuni corporative au fost în cuantum de 6,92 miliarde lei, având o pondere de 6,71% în totalul activelor fondurilor de pensii administrate privat. Investițiile în obligațiunile emise de organisme străine neguvernamentale s-au situat la un procent de 1,19%, investițiile în obligațiuni municipale fiind de 0,23%.

Grafic 26 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitentilor la 31 martie 2023

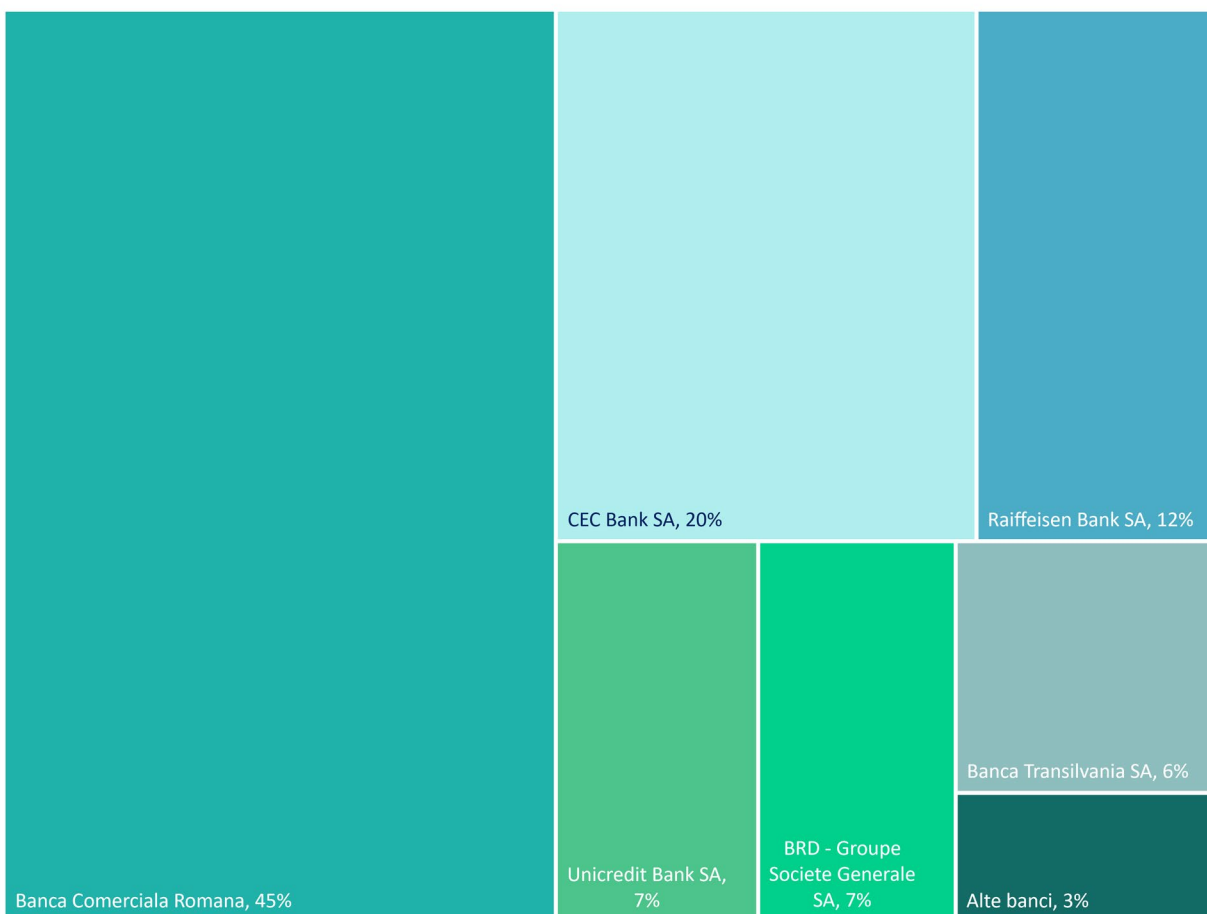

Sursa: prelucrare ASF

Emitenții obligațiunilor corporative provin din țări precum SUA (37%), Spania (13%), Olanda (7%), Franța (5%), emitenții locali fiind în procent de 32%. Fondurile de pensii administrate privat au investit în obligațiuni corporative românești emise de Banca Comercială Română în procent de aproximativ 18,74%

din totalul obligațiunilor corporative, Raiffeisen Bank SA în procent de 11,62%, UniCredit Bank SA în procent de 1,01% și Alpha Bank România SA în procent de 0,39%.

Grafic 27 Emitenții depozitelor bancare și conturilor curente la 31 martie 2023

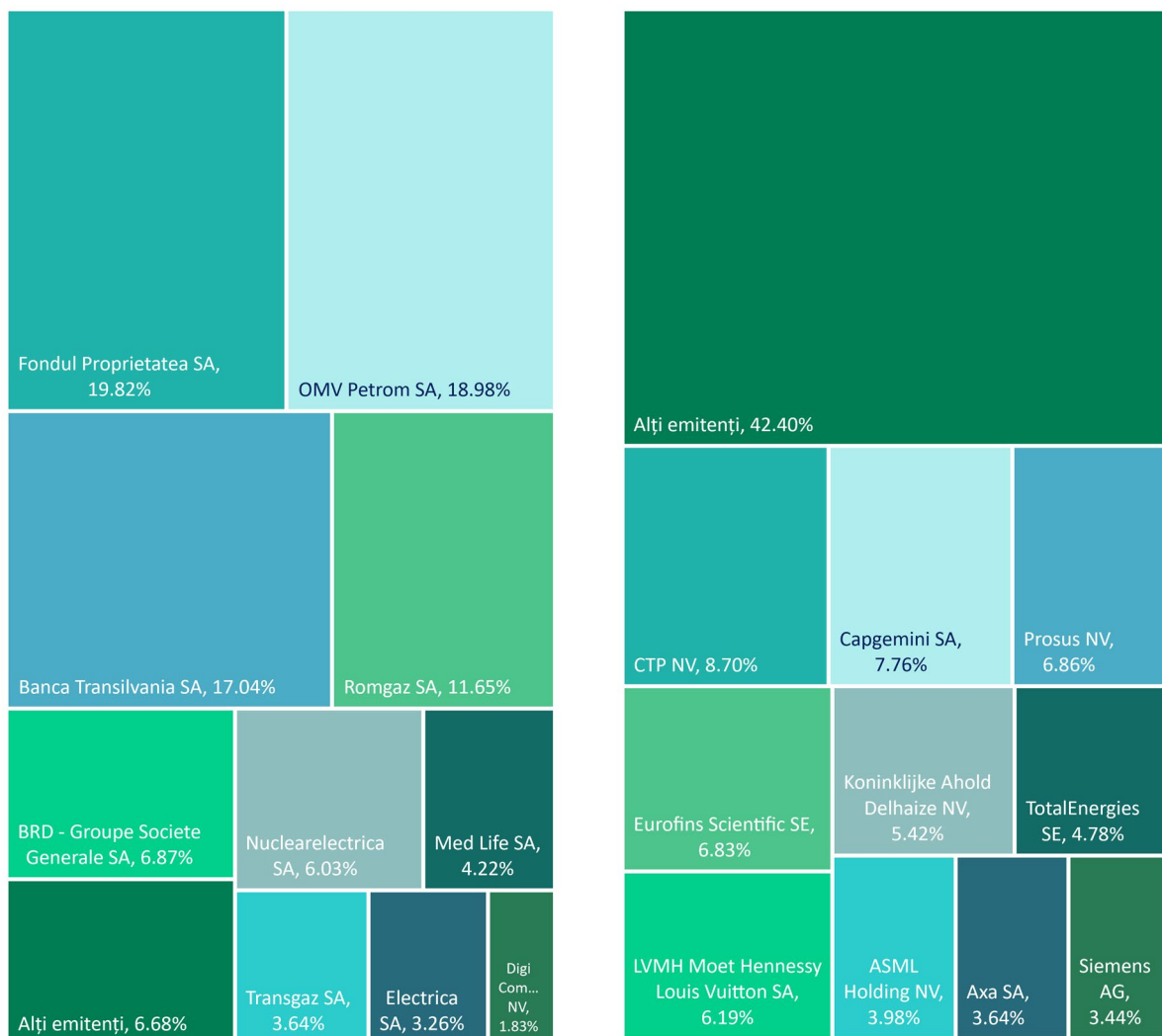

Sursa: prelucrare ASF

Plasamentele fondurilor de pensii administrate privat în depozite bancare și conturi curente, la 31 martie 2023, se situau în jurul valorii de 3,5 miliarde lei. Principalele instituții la care fondurile de pensii administrate privat dețin depozite bancare sau conturi curente sunt: Banca Comercială Română, CEC Bank SA, Raiffeisen Bank SA, Unicredit Bank SA, BRD – GSG SA și Banca Transilvania SA.

Fondurile de pensii administrate privat investesc în emitenți care respectă governanța corporativă și care asigură respectarea cerințelor de transparență. La 31 martie 2023, sistemul pensiilor administrate privat din România a investit în acțiuni 21,96 miliarde de lei, respectiv un procent de aproximativ 21,3% din activele totale. Cea mai mare parte a emitenților de acțiuni e reprezentată de emitenții din România (92%), restul fiind emitenți din alte state (8%).

Grafic 28 Emitenții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul II, din România (stânga) și din alte state (dreapta) la 31 martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

La 31 martie 2023, principalii emitenți de acțiuni sunt companiile aflate în topul celor mai tranzacționate companii pe segmentul principal la BVB. În ceea ce privește emitenții străini, majoritatea sunt din Franța, Olanda Germania și Luxemburg.

Începând cu anul 2013, instrumentele financiare din portofoliile fondurilor de pensii private care se tranzacționează pe piețe financiare sunt evaluate prin marcarea la piață. În această situație, evoluția valorii unitare a activului net a fondurilor de pensii private poate cuprinde pe termen scurt potențiale episoade de volatilitate, fiind influențată de acestea. Prin natura lor, fondurile de pensii private sunt investitori pe termen lung, neavând comportament speculativ, ci mai degrabă unul de păstrare a instrumentelor până la maturitate și încasarea periodică a drepturilor ce li se cuvin aferente acestora (cupoane, dividende etc.).

Pe parcursul istoriei sale, sistemul de pensii private din România a depășit cu bine atât crizele financiare anterioare, cât și alte episoade de volatilitate și de scăderi pe piețele financiare, acesta revenind pe o

traietorie pozitivă la scurt timp. Chiar și în acest context, performanțele anterioare nu pot constitui garanții privind rezultatele viitoare, cu atât mai mult cu cât evoluțiile curente determină multe provocări de ordin structural, având în vedere dinamica geopolitică pe plan global și tranziția către economii sustenabile din punct de vedere climatic.

3.6. Rate de rentabilitate

Rata de rentabilitate a unui fond de pensii administrat privat pe o perioadă reprezintă diferența dintre valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare a perioadei și valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare ce precedă perioada respectivă, totul raportat la valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare ce precedă perioada respectivă. Rata de rentabilitate anualizată a unui fond de pensii administrat privat se măsoară pentru perioada ultimelor 60 de luni anterioare efectuării calculului.

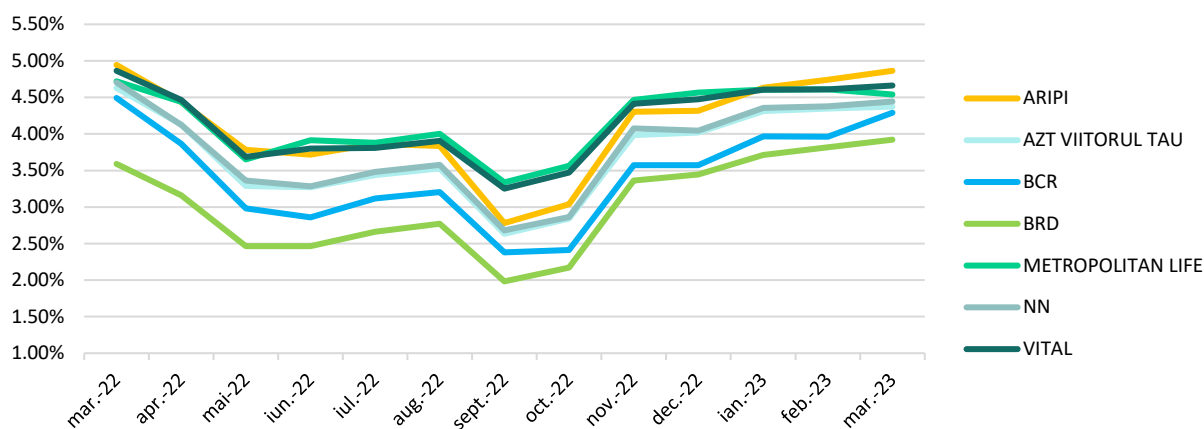
Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat au înregistrat următoarele valori la finalul lunii martie 2023, comparativ cu aceeași lună a anului anterior:

Tabel 2 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat

Denumire fond de pensii administrat privat	Martie 2022	Martie 2023
ARIPI	4.9447%	4.8638%
AZT VIITORUL TAU	4.6279%	4.3737%
BCR	4.4923%	4.2915%
BRD	3.5920%	3.9216%
METROPOLITAN LIFE	4.7203%	4.5408%
NN	4.7045%	4.4428%
VITAL	4.8641%	4.6622%

Sursa: ASF

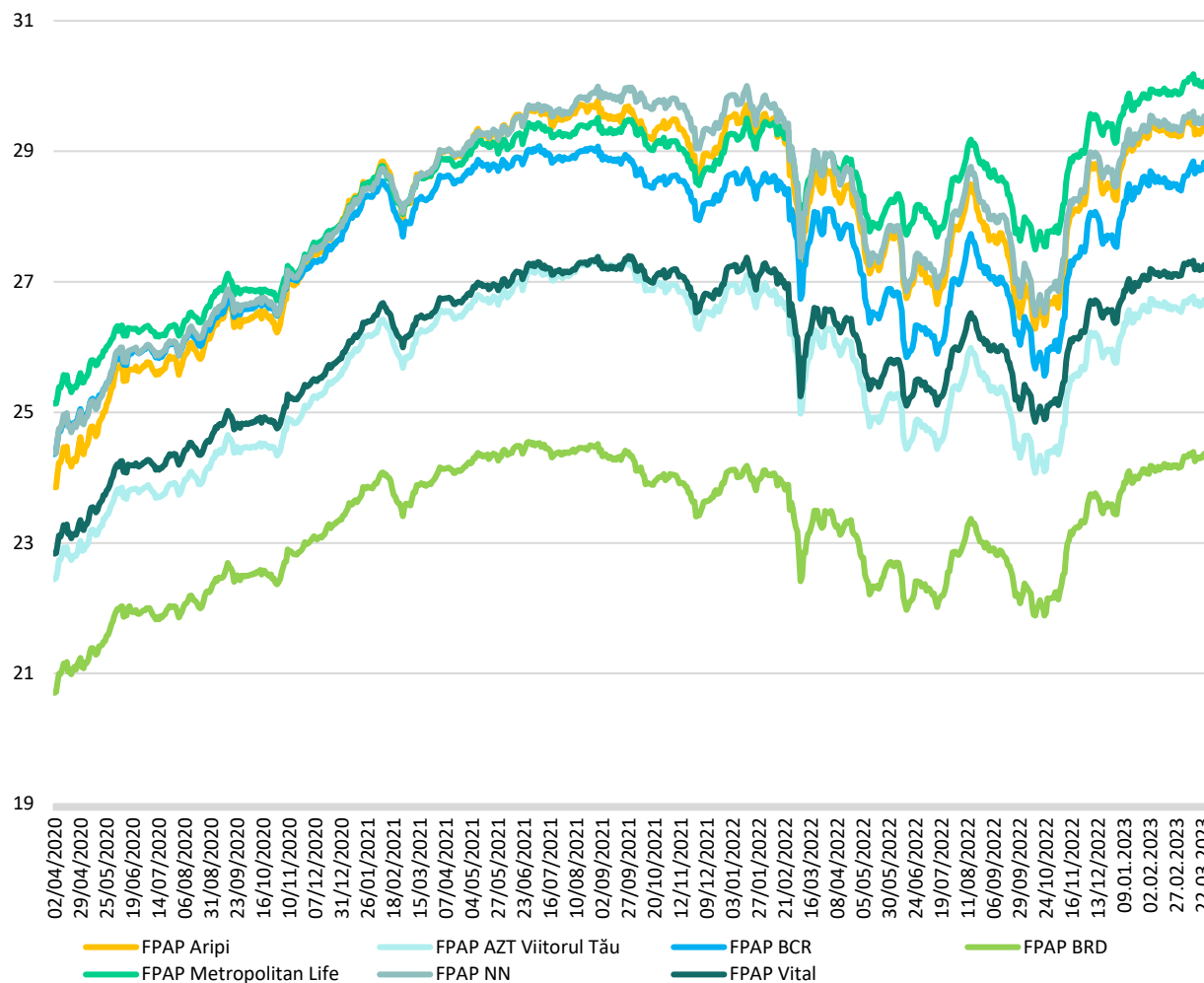
Grafic 29 Evoluția ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat

Sursa: prelucrare ASF

Valoarea unității de fond (VUAN) reprezintă raportul dintre valoarea activului net al fondului de pensii la o anumită dată și numărul total de unități ale fondului la aceeași dată. Până la finalul anului 2022, fondurile de pensii administrate privat au recuperat episoadele de scădere înregistrate la începutul trimestrului IV 2022, ca urmare a îmbunătățirii perspectivelor pe piețele financiare, tendința generală de creștere continuând și pe parcursul trimestrului I 2023.

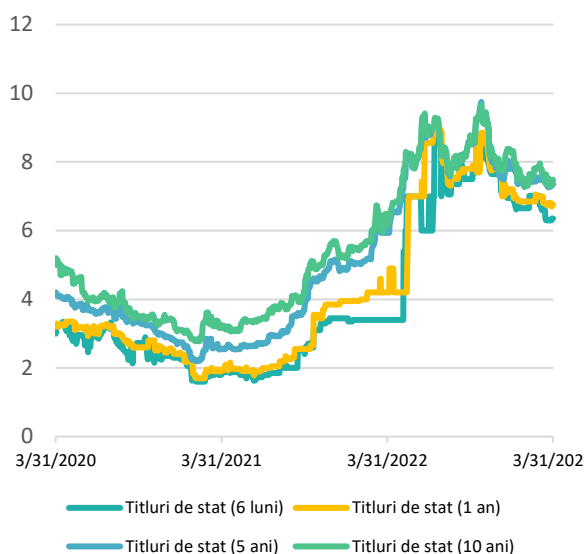
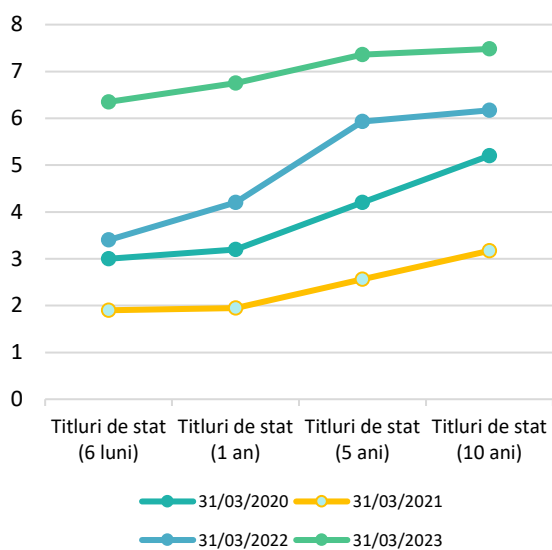
Grafic 30 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul II (lei)

Sursa: prelucrare ASF

Ratele de dobândă au înregistrat creșteri majore în anul 2022, determinate fiind de intensificarea presiunilor inflaționiste, dar și de războiul din Ucraina și repercusiunile acestuia (persistența primei de risc suveran la un nivel ridicat pentru România). Începând cu luna octombrie 2022, pe fondul măsurilor luate pentru atenuarea factorilor de risc, randamentele titlurilor de stat au început să scadă, tendință care a continuat și în primele trei luni ale anului 2023.

Grafic 31 Curba randamentelor titlurilor de stat

Sursa: Refinitiv, prelucrare ASF

3.7. Depozitarii fondurilor de pensii administrate privat

Pe Pilonul II se menține un nivel ridicat de concentrare a depozitarilor fondurilor de pensii administrate privat, BRD – GSG SA având o cotă de piață de 82%, urmată de Raiffeisen Bank SA (14%).

Tabel 3 Depozitarii fondurilor de pensii administrate privat

Depozitar	Fond de pensii	% Active Pilon II
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPAP NN	34.2%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPAP AZT VIITORUL TAU	21.1%
RAIFFEISEN BANK SA	FPAP METROPOLITAN LIFE	14.1%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPAP VITAL	10.2%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPAP ARIPI	9.0%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPAP BCR	7.1%
BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ SA	FPAP BRD	4.2%

Sursa: prelucrare ASF

4. Fondurile de pensii facultative – Pilonul III

La finalul lunii martie 2023, zece fonduri de pensii facultative erau înscrise în Registrul Electronic al Autorității de Supraveghere Financiară, fiind administrate de opt societăți de administrare a fondurilor de pensii private. Activitatea de depozitare și custodie a activelor fondurilor de pensii facultative este realizată de doi depozitari.

Valoarea totală a activelor fondurilor de pensii facultative a fost de 3,87 miliarde lei la finalul lunii martie 2023, în creștere cu aproximativ 13,8% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Comparativ cu luna decembrie 2022, valoarea activelor totale a crescut cu 6,82%. Numărul de participanți înregistrați în sistemul pensiilor facultative, la 31 martie 2023, a fost de 646 de mii de persoane, în creștere cu 3,1% față de finalul anului precedent și cu 12% față de aceeași perioadă a anului 2022.

La nivelul Pilonului III, contribuția medie a participanților cu contribuții virate, la 31 martie 2023, a fost de aproximativ 173 lei/participant, în creștere cu 5,3% față de aceeași perioadă a anului anterior și cu 2,1% față de luna decembrie 2022. În perioada ianuarie - martie 2023, contribuțiile virate în sistemul de pensii facultative au fost în cuantum de aproximativ 142 milioane lei, în creștere cu 18% față de aceeași perioadă a anului 2022.

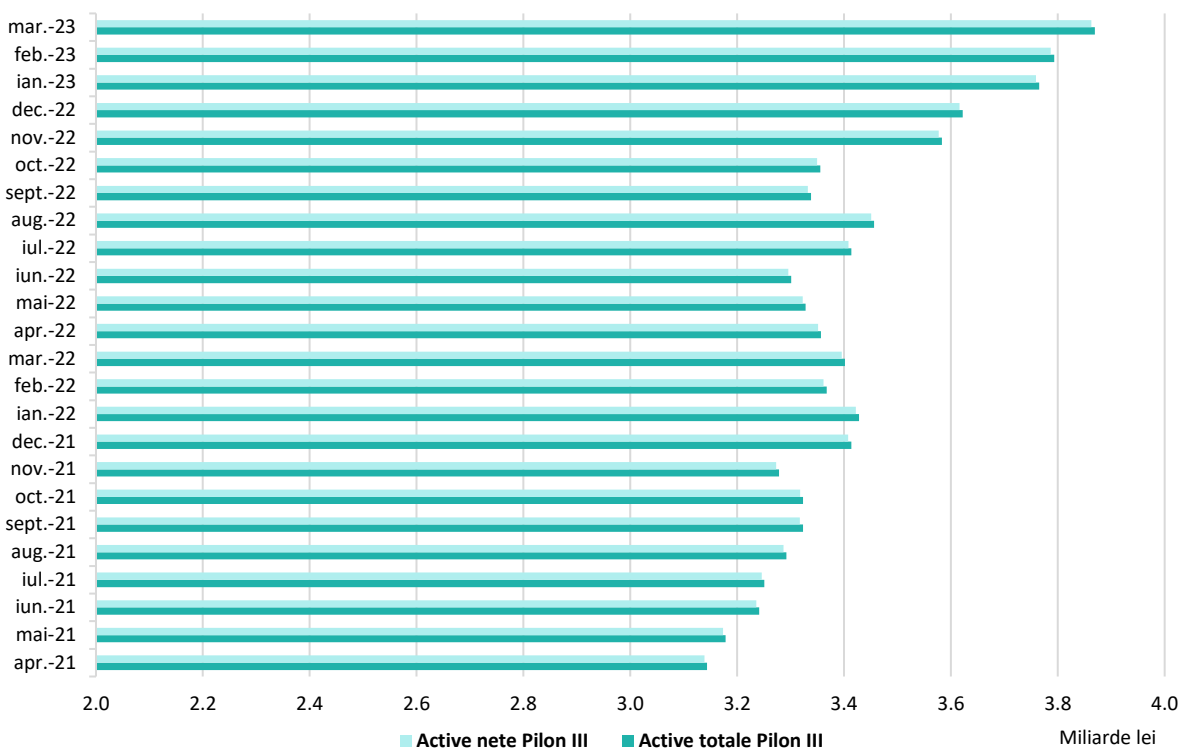
Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii facultative cu grad de risc ridicat a fost 3,84% în martie 2023, în timp ce rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii facultative cu grad de risc mediu a înregistrat un nivel de 3,01%.

La finalul lunii martie 2023, valoarea medie a unui cont în sistemul pensiilor facultative era de 5.979 lei, cu 4% mai mare comparativ cu finalul anului precedent. În perioada ianuarie-martie 2023 au fost efectuate plăți ale activului personal net către participanți în cuantum de 28,7 milioane lei pentru 2.574 de participanți și beneficiari.

4.1. Valoarea activelor

La finalul lunii martie 2023, valoarea totală a activelor fondurilor de pensii facultative a fost de 3,87 miliarde lei, fiind în creștere cu aproximativ 13,8% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, în timp ce valoarea activelor nete era de 3,86 miliarde de lei.

Grafic 32 Valoarea activelor fondurilor de pensii facultative

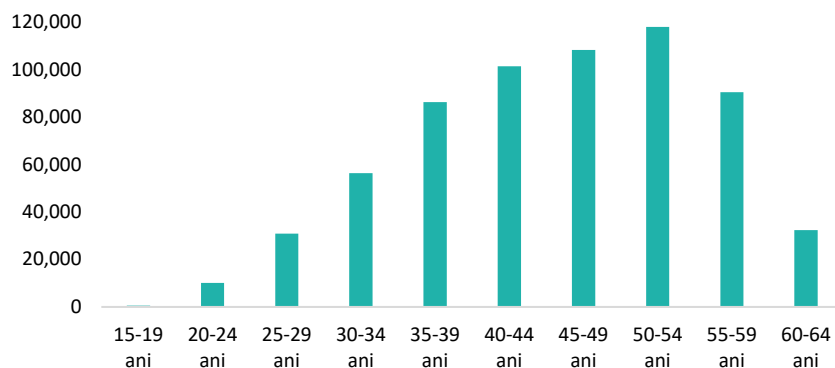
Sursa: prelucrare ASF

4.2. Participanți

La finalul lunii martie 2023, numărul total al participanților la sistemul de pensii facultative a fost de 646 mii de persoane, în creștere cu 12% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior. De la începutul anului până în luna martie, inclusiv, s-au înregistrat în sistem aproximativ 22,3 mii de persoane, cu 54% mai mult față aceeași perioadă a anului precedent. Primele trei fonduri de pensii facultative în funcție de numărul de participanți, FPF NN Optim (37%), FPF BCR Plus (23%) și FPF NN Activ (10%) au cumulată un procent de aproximativ 70% din numărul total de persoane înregistrate în sistem.

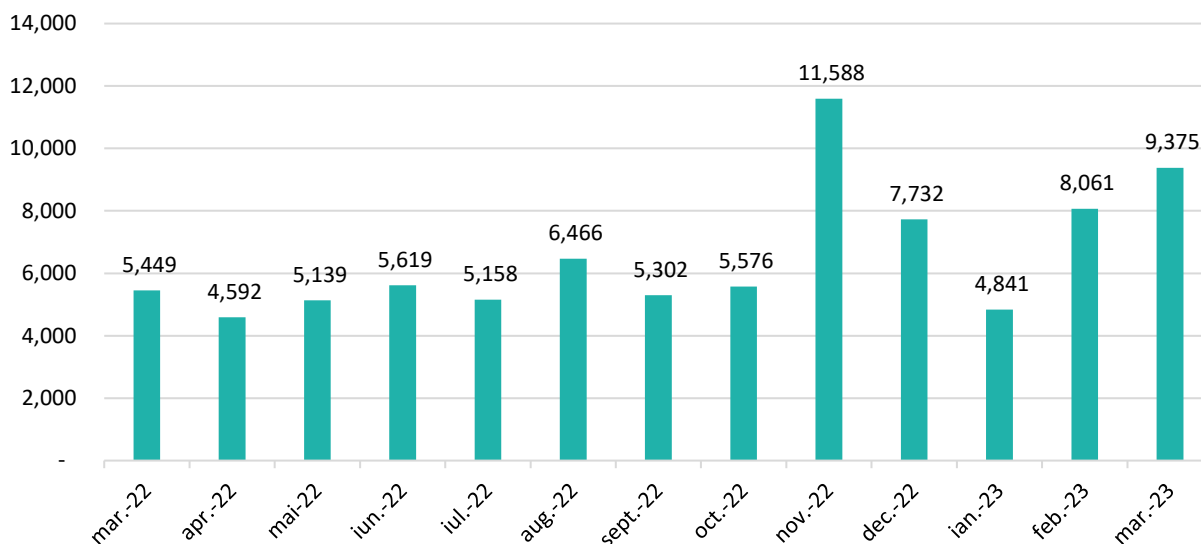
În decursul ultimelor luni, structura participanților în funcție de vârstă acestora și de genul lor rămâne una staționară. În ceea ce privește distribuția pe grupe de vârstă, la 31 martie 2023, ponderea participanților cu vârsta cuprinsă între 16-29 ani a fost de 6,4% din totalul participanților, ponderea celor cu vârstă cuprinsă între 30 și 44 ani a fost de 37,8% și ponderea celor de peste 45 ani a fost de 55,8%. Distribuția participanților pe gen rămâne constantă, ponderea participanților de genul feminin în numărul total de participanți fiind de 51%, iar ponderea persoanelor de gen masculin de 49%.

Grafic 33 Structura pe vârste a participanților la 31 martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 34 Evoluția lunară a numărului de participanți nou intrați în sistemul pensiilor facultative

Sursa: prelucrare ASF

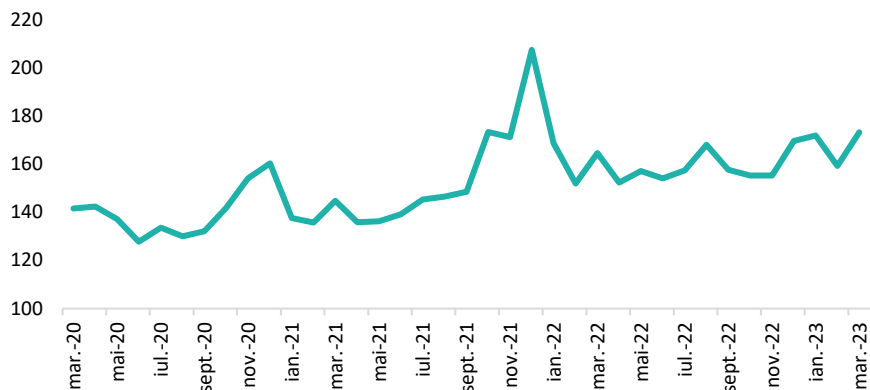
Numărul total de participanți nou intrați în sistem în perioada ianuarie - martie 2023, a atins nivelul de 22,3 mii de persoane, în creștere cu 54% față de nivelul înregistrat anul anterior.

4.3. Contribuții

De la începutul anului până în luna martie 2023, inclusiv, au fost virate contribuții brute către fondurile de pensii facultative în valoare de 142 milioane lei, în creștere cu 18% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2022. În luna martie 2023 au fost virate contribuții brute în cuantum de aproximativ 52,6 milioane lei, cu 6,5% mai mult, comparativ cu luna decembrie 2022.

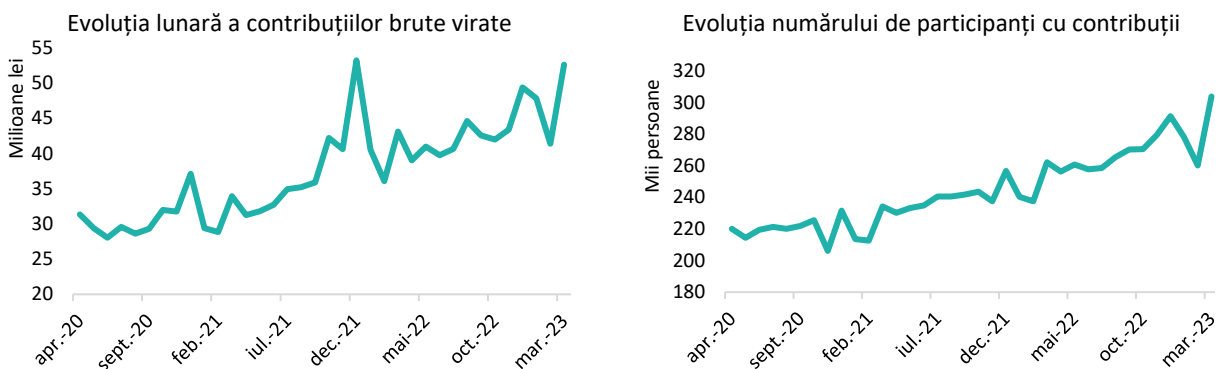
Contribuția medie per participant a fost de circa 173 lei în luna martie 2023, valoare mai mare cu 5,3% față de aceeași perioadă a anului precedent.

Grafic 35 Evoluția lunară a contribuțiilor medii brute virate

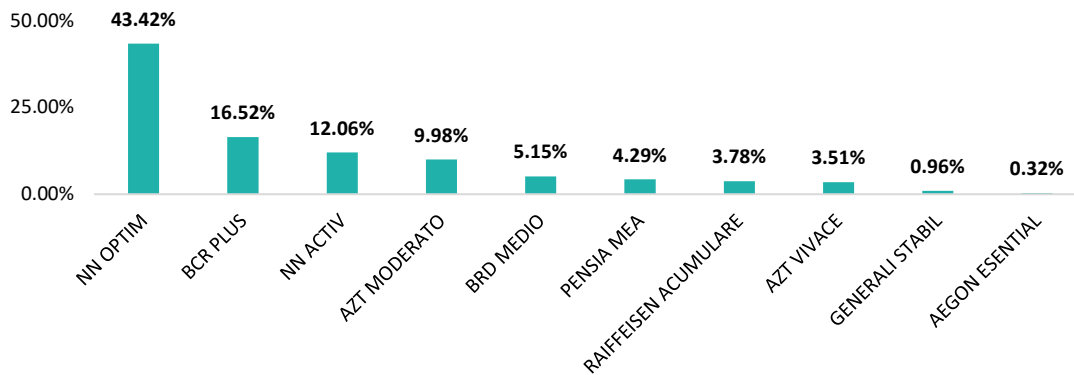
Sursa: prelucrare ASF

Grafic 36 Evoluția lunară a contribuțiilor brute virate (stânga) și a numărului de participanți cu contribuții (dreapta)

Sursa: prelucrare ASF

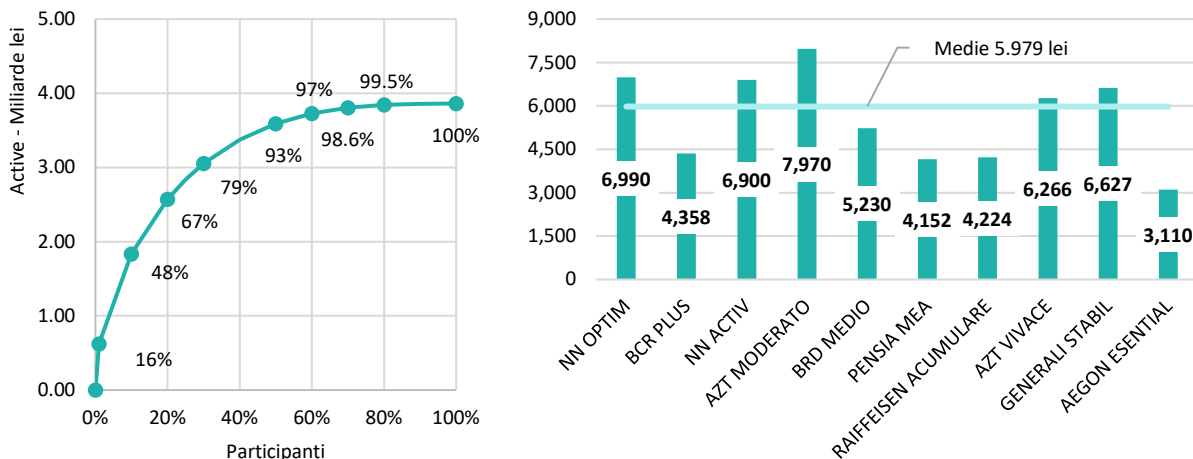
Grafic 37 Activele nete și cota de piață a fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

Se observă o concentrare a fondurilor de pensii facultative chiar mai puternică decât în cazul fondurilor de pensii administrate privat (pilonul II), fondurile administrate de NN ASIGURĂRI deținând 55% din piață.

Grafic 38 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la 31 martie 2023

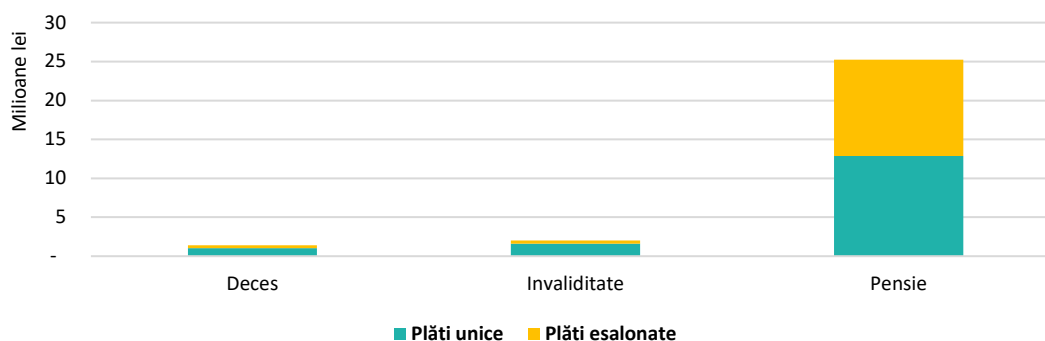
Sursa: prelucrare ASF

Valoarea medie a conturilor participanților înregistrează o variație semnificativă între diferitele fonduri, cu valori cuprinse între 3.110 lei și 7.970 lei. Ca și în cazul pilonului II, valoarea activelor deținute de participanți înregistrează o concentrare ridicată, un procent de 10% din participanți totalizând 47% din active. Cea mai mare valoare a unui cont este de 1,63 milioane lei, în timp ce 20% din participanți dețin active în valoare de sub 391 lei.

4.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

Pe parcursul trimestrului I 2023, au fost efectuate plăți ale activului personal net în cuantum de aproximativ 28,7 milioane lei către 2.574 de participanți sau beneficiari. Din valoarea totală a plăților efectuate, un procent de 88% este aferent deschiderii dreptului la pensie, 5% ca urmare a decesului participantului și 7% ca urmare a invalidității.

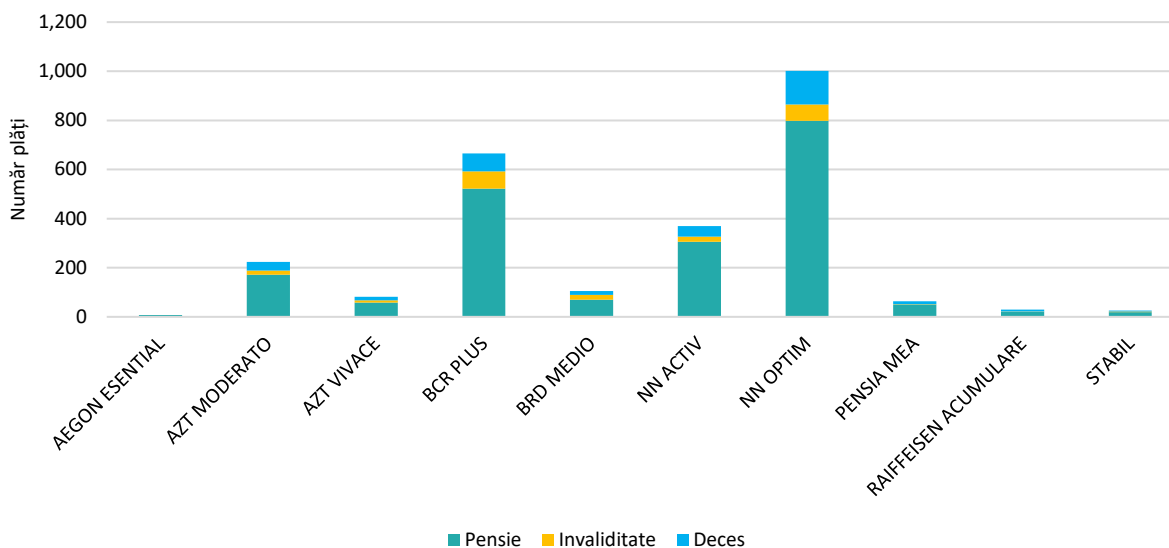
Grafic 39 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

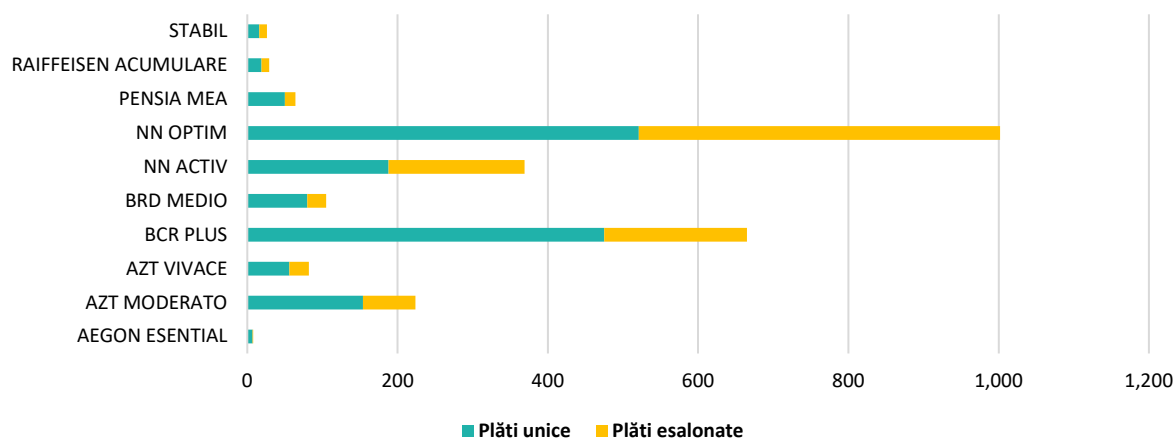
Modalitatea de plată a activului personal net preferată de către participanți/beneficiari în primele trei luni ale anului 2023 a fost plata unică, în procent de 54% din totalul numărului de plăți efectuate de fondurile de pensii facultative. Ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, au fost efectuate plăți unice în valoare de 12,9 de milioane lei și plăți eşalonate în valoare de 12,4 de milioane lei. Au fost înregistrate plăți unice în cuantum de 1,02 milioane de lei și plăți eşalonate în cuantum de 380 mii de lei către beneficiarii activului personal net ca urmare a decesului participantului. Pentru situații de invaliditate, cuantumul activului net personal plătit a fost de aproximativ 1,6 milioane lei aferent plăților unice și 418 de mii de lei prin plăți eşalonate.

Grafic 40 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 41 Numărul plăților efectuate din fond în funcție de modalitatea de plată în perioada ian. - mar. 2023

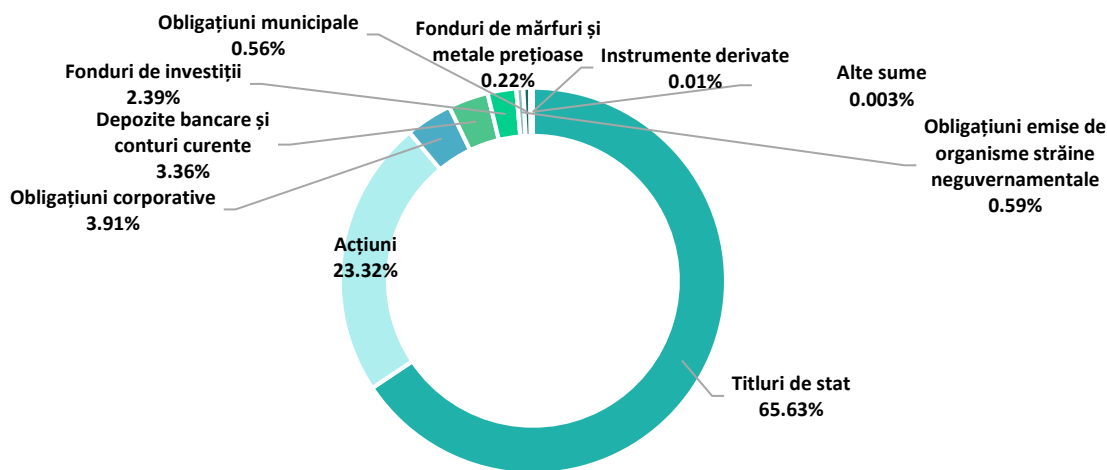
Sursa: prelucrare ASF

Cele mai mari ponderi în totalul plăților activului personal net în primele trei luni ale anului 2023 au fost înregistrate de FPF NN Optim (44%), FPF BCR Plus (19%) și FPF NN Activ (14%). Deschiderea dreptului la pensie reprezintă ponderea cea mai mare în plățile fondurilor de pensii facultative.

4.5. Structura investițiilor

La finalul lunii martie 2023, titlurile de stat și acțiunile au rămas principalele instrumente financiare în care au investit fondurile de pensii facultative. Investițiile în titluri de stat au reprezentat 65,6% din totalul activelor iar cele în acțiuni 23,3%. O altă categorie importantă de active financiare în care au investit fondurile de pensii facultative este reprezentată de obligațiunile corporative și depozitele bancare.

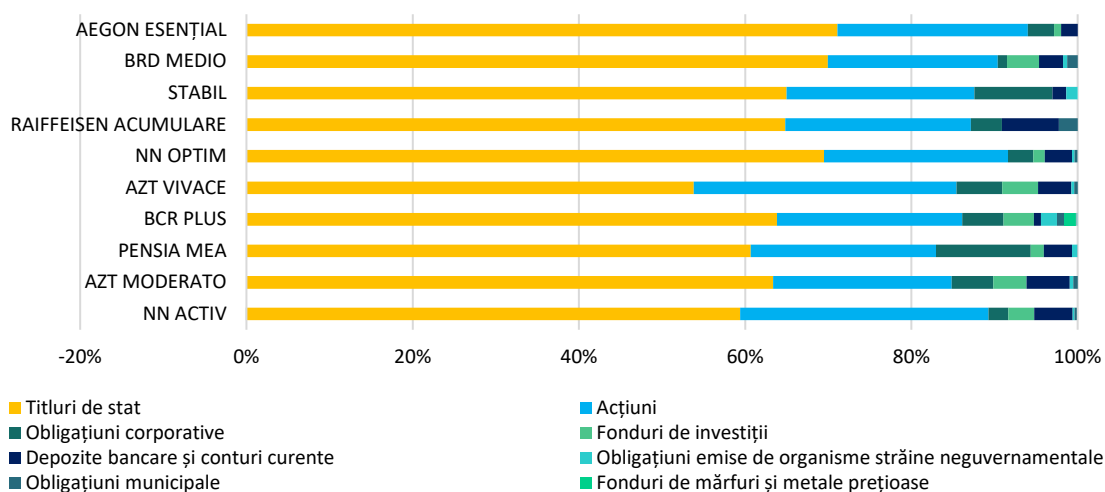
Grafic 42 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

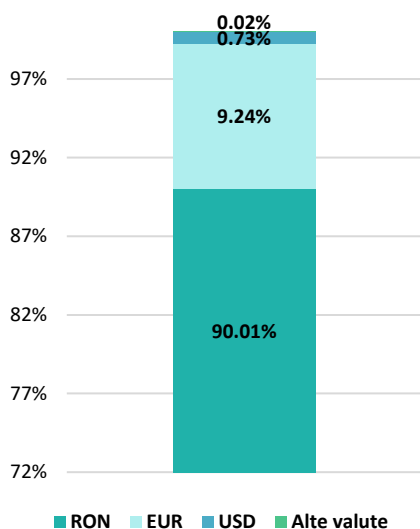
Toate fondurile de pensii facultative au investit majoritar în titluri de stat, în procente de peste 54% din activele totale. Dintre cele zece fonduri de pensii facultative, FPF Aegon Esențial, FPF BRD Medio și FPF NN Optim au investit cel mai mare procent în titluri de stat, având niveluri cuprinse între 69,5% și 71%. Alte instrumente financiare precum acțiunile sau obligațiunile corporative se regăsesc în portofoliile investiționale ale fondurilor de pensii facultative în procente relevante.

Grafic 43 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

Grafic 44 Structura valutară a fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2023

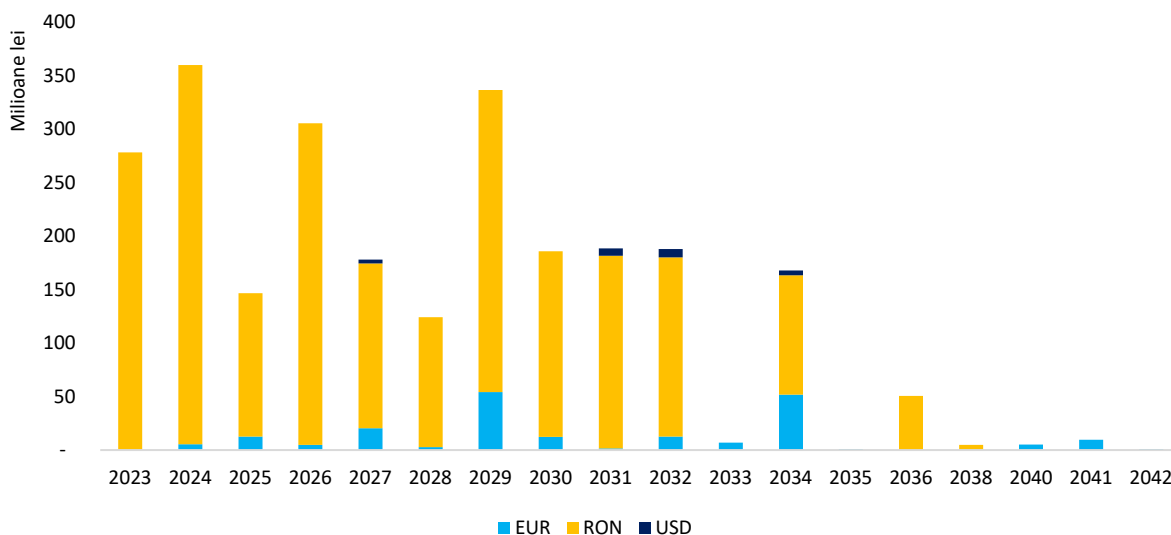

La finalul lunii martie 2023, investițiile locale ale fondurilor de pensii facultative au înregistrat un procent de aproximativ 90%, iar din plasamentele în valută, ponderea cea mai mare au avut-o cele în euro (9%) și dolar american (1%). Trei administratori ai fondurilor de pensii facultative au utilizat instrumente de acoperire a riscului valutar în la finalul lunii martie 2023.

Sursa: prelucrare ASF

Valoarea titlurilor de stat deținute de fondurile de pensii facultative era de 2,5 miliarde de lei, la finalul lunii martie 2023. Dintre acestea, titlurile de stat denuminate în lei înregistrează un procent semnificativ (91%), urmate de cele denuminate în euro fiind 8% și în dolar american 1%. În cazul emisiunilor în lei, cele mai mari valori au fost înregistrate de titlurile de stat cu data maturității în 2024 și 2026, iar multe dintre emisiunile în euro ajung la scadență în 2029 și 2034.

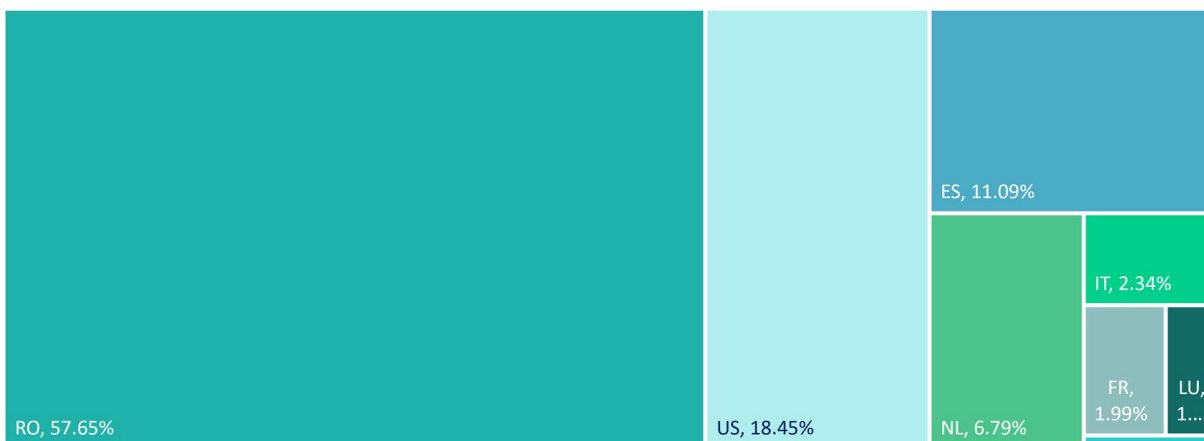
Grafic 45 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

La finalul lunii martie 2023, investițiile în obligațiuni corporative au fost în cuantum de aproximativ 151 de milioane de lei, cu o pondere de circa 3,9% în totalul activelor fondurilor de pensii facultative. Investițiile în obligațiunile emise de organisme străine neguvernamentale au atins un procent de circa 0,6%, investițiile în obligațiuni municipale fiind tot de 0,6%.

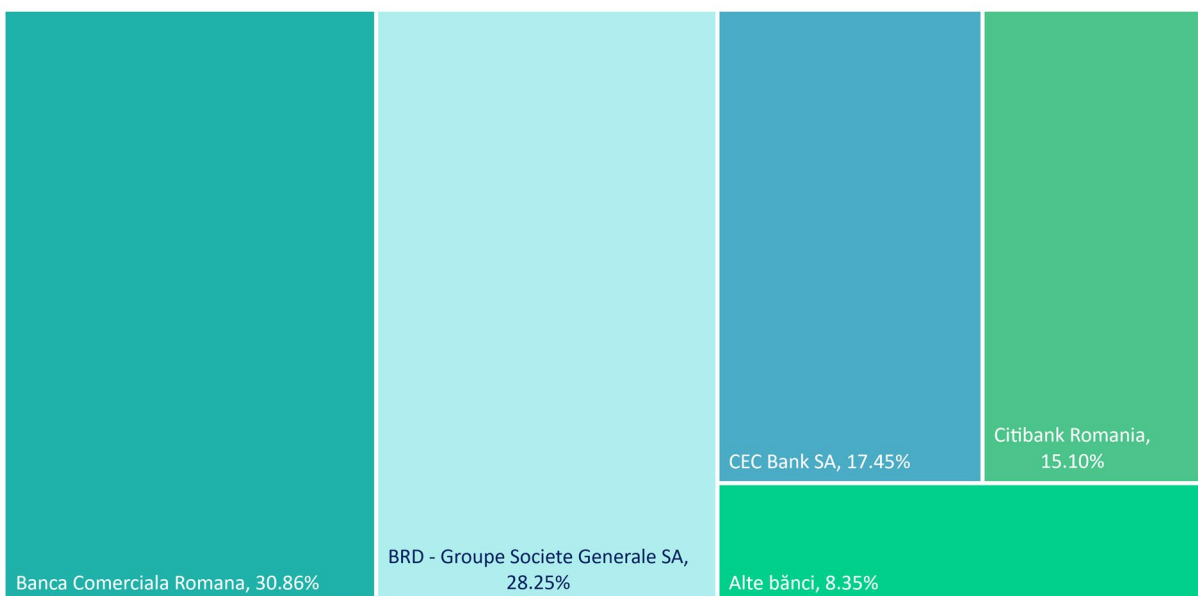
Grafic 46 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitenților la 31 martie 2023

Sursa: prelucrare ASF

Din totalul obligațiunilor corporative, fondurile de pensii facultative au investit 57,6% în titluri românești, 18,5% în obligațiuni corporative emise de emitenți din SUA, respectiv 11% în obligațiuni corporative emise de emitenți din Spania. Principalele obligațiuni corporative în care au investit fondurile de pensii facultative sunt emise de Banca Comercială Română în procent de 35% din totalul obligațiunilor corporative, urmate de cele emise de Raiffeisen Bank SA (14%) și de cele emise de către Unicredit Bank SA (6,14)%.

Grafic 47 Emitenții depozitelor bancare și conturilor curente la 31 martie 2023

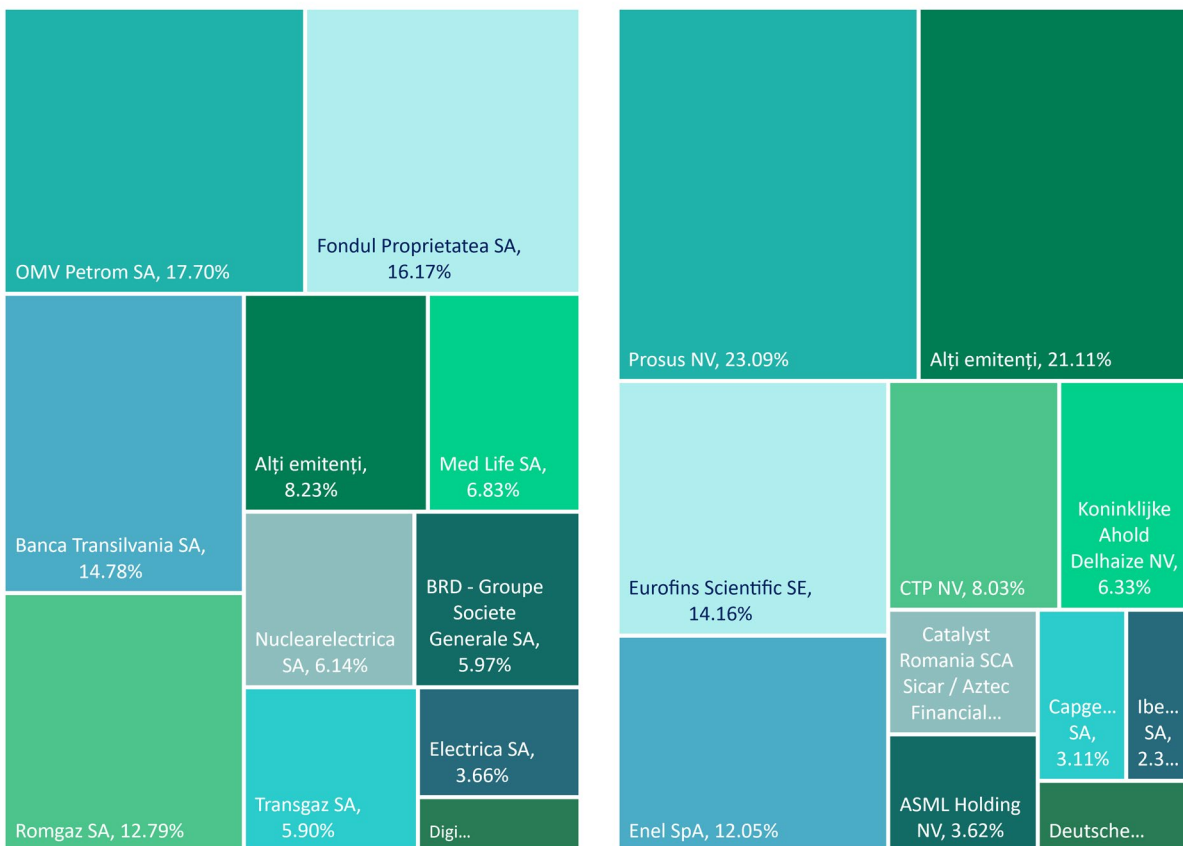

Sursa: prelucrare ASF

Plasamentele fondurilor de pensii facultative în depozite bancare și conturi curente au înregistrat un nivel de 130 de milioane de lei la finalul lunii martie 2023. Principalele instituții la care fondurile de pensii facultative dețin depozite bancare sau conturi curente sunt: Banca Comercială Română, BRD - Groupe Société Générale SA., CEC Bank SA și Citibank România.

Fondurile de pensii din Pilonul III investesc în emitenți care respectă governanța corporativă și sunt transparente. La 31 martie 2022, sistemul pensiilor facultative din România a investit în acțiuni în procent de aproximativ 23%, reprezentând 902 milioane de lei. Cea mai mare parte a emitenților de acțiuni e reprezentată de emitenții din România (94%), restul fiind emitenți din alte state (6%).

Grafic 48 Emitenții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul III, din România (stânga) și din alte state (dreapta)

Sursa: prelucrare ASF

Similar cu Pilonul II, fondurile de pensii facultative au investit cel mai mare procent din acțiuni în emitenți listați pe piața reglementată a BVB. În ceea ce privește emitenții străini, majoritatea sunt din Olanda, Luxemburg sau Germania.

4.6. Rate de rentabilitate

Rata de rentabilitate a fondurilor de pensii facultative reprezintă rata anualizată a produsului randamentelor zilnice, măsurată pe o perioadă de 60 de luni. Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative au înregistrat următoarele valori la finalul lunii martie 2023 comparativ cu aceeași lună a anului anterior:

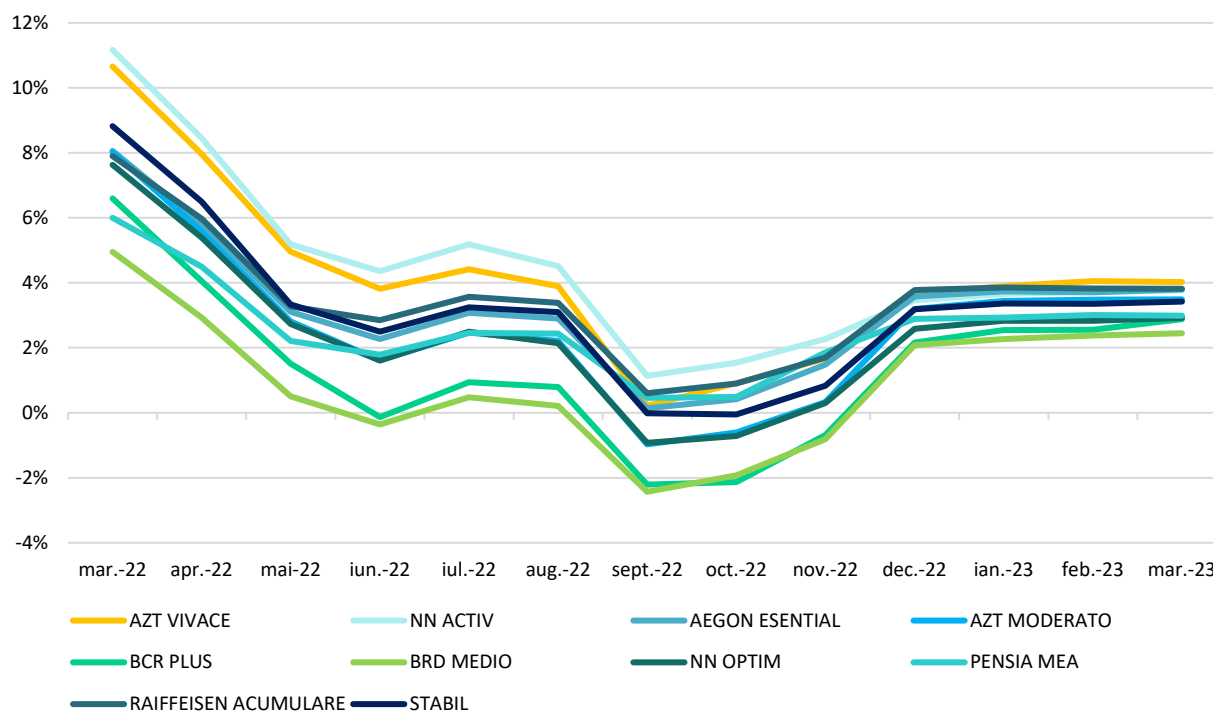
Tabel 4 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative

Denumire fond de pensii facultative	Martie 2022	Martie 2023
AZT VIVACE	10,6573%	4,0239%
NN ACTIV	11,1703%	3,7711%
AEGON ESEŢIAL	8,0615%	3,7928%
AZT MODERATO	8,0216%	3,4898%
BCR PLUS	6,5970%	2,8765%
BRD MEDIO	4,9533%	2,4479%
NN OPTIM	7,6325%	2,9179%
PENSIA MEA	6,0007%	2,9886%
RAIFFEISEN ACUMULARE	7,9005%	3,8168%
STABIL	8,8216%	3,4264%

Sursa: ASF

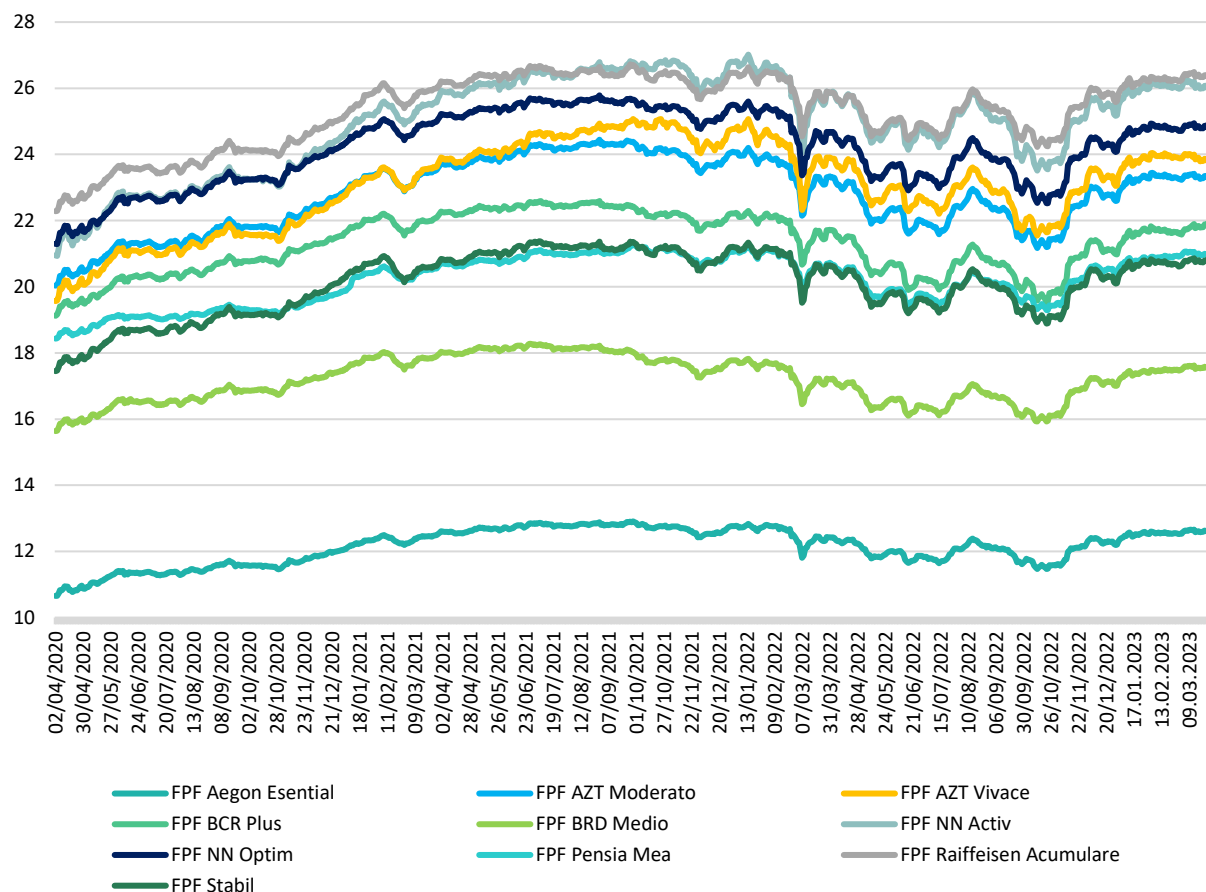
Toate fondurile de pensii facultative au înregistrat diminuări ale ratelor de rentabilitate anualizate, la finalul lunii martie 2023 comparativ cu aceeaşi perioadă a anului precedent.

Grafic 49 Evoluţia ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative

Sursa: Prelucrare ASF

Grafic 50 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul III (lei)

Sursa: prelucrare ASF

Pe fondul unui risc de piață ridicat și al ratelor crescute ale dobânzii, fondurile de pensii facultative s-au confruntat cu scăderi ale valorilor unitare ale activelor nete, ceea ce a determinat, implicit, scăderi ale ratelor de rentabilitate ale fondurilor de pensii facultative. La fel ca în Pilonul II, fondurile de pensii facultative au recuperat până la finalul anului 2022 episoadele de scădere a activelor înregistrate în trimestrul al IV-lea, urmând ca tendința de creștere să continue și pe parcursul anului 2023.

4.7. Depozitarii fondurilor de pensii facultative

Similar ca în Pilonul II, nivelul de concentrare al depozitarilor este unul ridicat pentru fondurile de pensii facultative, BRD – GSG având în custodie 95% din activele Pilonului III.

Tabel 5 Depozitarii fondurilor de pensii facultative

Depozitar	Fond de pensii	% Active Pilon III
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF NN OPTIM	43.4%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF BCR PLUS	16.5%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF NN ACTIV	12.1%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF AZT MODERATO	10.0%
BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ SA	FPF BRD MEDIO	5.2%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF PENSIA MEA	4.3%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF RAIFFEISEN ACUMULARE	3.8%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF AZT VIVACE	3.5%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF GENERALI STABIL	1.0%
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE SA	FPF AEGON ESENTIAL	0.3%

Sursa: prelucrare ASF

5. Fondurile de pensii ocupaționale

Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale transpune în legislația românească prevederile Directivei UE 2016/2341, IORP II, stabilind condițiile pentru înființarea fondurilor de pensii ocupaționale. Fondurile de pensii ocupaționale au la bază o formă de parteneriat social între angajator și angajații săi, fiind totodată și un factor de stimulare și recompensare a salariaților, precum și de retenție a acestora. Astfel, angajatorul este cel care propune schema de pensii pentru toți salariații, în cadrul contractului colectiv de muncă, și, totodată, în considerarea interesului său legitim de contribuitor la fond, îi reprezintă pe aceștia în relația cu administratorul, care înființează și administrează fondul de pensii ocupaționale.

În anul 2020, au fost elaborate 14 norme în vederea implementării sistemului de pensii ocupaționale. În anul 2021, a fost emisă o singură normă în vederea detalierii unor condiții privind autorizarea administratorilor de pensii ocupaționale. În anul 2022, a fost emisă o normă referitoare la calculul actuarial al provizionului tehnic pentru fondurile de pensii ocupaționale. De asemenea, în ședința Consiliului ASF din data de 09.02.2022 a fost aprobată cererea BCR PENSII, Societate de Administrare a Fondurilor de Pensii Private SA, de autorizare ca administrator al fondurilor de pensii ocupaționale.

De asemenea, în vederea furnizării de informații utile tuturor celor interesați de conceptul, mecanismul de funcționare și beneficiile pensiilor ocupaționale, ASF a elaborat, în anul 2021, materialul „GHIDUL ANGAJATORULUI - Scheme de pensii ocupaționale”, spre a fi publicat pe pagina sa de internet. Angajatorul reprezintă o parte importantă în construcția sistemului de pensii ocupaționale, care necesită îndrumare în procesul de înființare a unei scheme de pensii ocupaționale. *Ghidul angajatorului - Scheme de pensii ocupaționale* cuprinde o serie de informații privind tipurile de scheme de pensii ocupaționale, fondurile de pensii ocupaționale, administratorii acestora, participanții la un fond, aspecte referitoare la contribuțiile, drepturile și obligațiile acestora, transferul activului personal sau încetarea plăților, precum și rolul Autorității de Supraveghere Financiară în reglementarea, autorizarea, supravegherea și controlul entităților care își desfășoară activitatea în acest domeniu.

Introducerea unei noi componente de acumulare în vederea obținerii unei pensii ocupaționale contribuie la dezvoltarea unei culturi bazate pe economisire pe termen lung și asigură un flux de capital autohton economiei prin intermediul investițiilor realizate de fondurile de pensii ocupaționale. În același timp, se creează premisele pentru asigurarea unui venit de înlocuire cât mai ridicat pentru viitorii pensionari, printr-un efort comun al angajatorilor și angajaților.

Listă grafice

<i>Grafic 1 Creștere economică trimestrială (nivel – Indice 2015 – 100)</i>	6
<i>Grafic 2 Creștere economică trimestrială (ca modificare procentuală față de perioada anterioară)</i>	6
<i>Grafic 3 Rata inflației</i>	8
<i>Grafic 4 Indicator de sentiment economic (ESI)</i>	9
<i>Grafic 5 Rata lunară a șomajului</i>	10
<i>Grafic 6 Rata trimestrială a ocupării forței de muncă (ca procent din populația cuprinsă între 20 și 64 de ani)</i>	11
<i>Grafic 7 Obligațiuni suverane la 10 ani</i>	12
<i>Grafic 8 Valoarea activelor totale ale sistemului de pensii private</i>	18
<i>Grafic 9 Gradul de concentrare al fondurilor de pensii private (în funcție de valoarea totală a activelor la 31 martie 2023)</i>	19
<i>Grafic 10 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul II - GARCH (1,1)</i>	20
<i>Grafic 11 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul III - GARCH (1,1)</i>	20
<i>Grafic 12 Valoarea activelor fondurilor de pensii administrate privat</i>	22
<i>Grafic 13 Evoluția numărului de participanți nou intrați în sistem (axa stângă) și a gradului de repartizare aleatorie (axa dreaptă)</i>	23
<i>Grafic 14 Evoluția lunară a contribuțiilor brute virate și contribuția medie per participant</i>	23
<i>Grafic 15 Activele administrate și cota de piață a fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2023</i>	24
<i>Grafic 16 Distribuția pe regiuni a contribuției lunare medii în luna martie 2023 (lei)</i>	24
<i>Grafic 17 Distribuția pe regiuni a contribuțiilor totale (exceptând București – 234 milioane) în luna martie 2023 (milioane lei)</i>	25
<i>Grafic 18 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la 31 martie 2023</i>	25
<i>Grafic 19 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-martie 2023</i>	26
<i>Grafic 20 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-martie 2023</i>	27
<i>Grafic 21 Numărul plăților efectuate din fond în funcție de modalitatea de plată în perioada ian. - mar. 2023</i>	27
<i>Grafic 22 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2023</i> ..	28

<i>Grafic 23 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2023</i>	29
<i>Grafic 24 Structura valutară a fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2023</i>	29
<i>Grafic 25 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2023</i>	30
<i>Grafic 26 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitenților la 31 martie 2023</i>	30
<i>Grafic 27 Emitenții depozitelor bancare și conturilor curente la 31 martie 2023</i>	31
<i>Grafic 28 Emitenții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul II, din România (stânga) și din alte state (dreapta) la 31 martie 2023</i>	32
<i>Grafic 29 Evoluția ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat</i>	33
<i>Grafic 30 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul II (lei)</i>	34
<i>Grafic 31 Curba randamentelor titlurilor de stat</i>	35
<i>Grafic 32 Valoarea activelor fondurilor de pensii facultative</i>	37
<i>Grafic 33 Structura pe vârste a participanților la 31 martie 2023</i>	38
<i>Grafic 34 Evoluția lunară a numărului de participanți nou intrați în sistemul pensiilor facultative</i>	38
<i>Grafic 35 Evoluția lunară a contribuțiilor medii brute virate</i>	39
<i>Grafic 36 Evoluția lunară a contribuțiilor brute virate (stânga) și a numărului de participanți cu contribuții (dreapta)</i>	39
<i>Grafic 37 Activele nete și cota de piață a fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2023</i>	39
<i>Grafic 38 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la 31 martie 2023</i>	40
<i>Grafic 39 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-martie 2023</i>	41
<i>Grafic 40 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-martie 2023</i>	41
<i>Grafic 41 Numărul plăților efectuate din fond în funcție de modalitatea de plată în perioada ian. - mar. 2023</i>	42
<i>Grafic 42 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2023</i>	42
<i>Grafic 43 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2023</i>	43
<i>Grafic 44 Structura valutară a fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2023</i>	43
<i>Grafic 45 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2023</i>	44
<i>Grafic 46 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitenților la 31 martie 2023</i>	44
<i>Grafic 47 Emitenții depozitelor bancare și conturilor curente la 31 martie 2023</i>	45

<i>Grafic 48 Emitenții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul III, din România (stânga) și din alte state (dreapta)</i>	<i>46</i>
<i>Grafic 49 Evoluția ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative</i>	<i>47</i>
<i>Grafic 50 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul III (lei)</i>	<i>48</i>

Listă tabele

<i>Tabel 1 Cota de piață a depozitarilor fondurilor de pensii private</i>	<i>19</i>
<i>Tabel 2 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat</i>	<i>33</i>
<i>Tabel 3 Depozitarii fondurilor de pensii administrate privat</i>	<i>35</i>
<i>Tabel 4 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative</i>	<i>47</i>
<i>Tabel 5 Depozitarii fondurilor de pensii facultative</i>	<i>49</i>